

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:	
Helyben:	Vidéken:
1 óra 60 f.	1 óra 1 K -
1 évre 1 K 80 -	1 évre 3 -
3 évre 3 - 90 -	1 évre 6 -
1 évre 7 - 20 -	1 évre 12 -

Főszerkesztő és lapkiadó: **Baranyay Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Major Mihály.**

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Telefon 208.

Egyes számai kaphatók a dohányboltokban.

A KARÁCSONY KERUBIMJA.

Írta: **Dr. Prohászka Ottokár.**

Csendes vagy ő szent éj; csillagos az éged, de földed hideg s álmos s az emberek is hidegek rajtad: nem borzadnak meg a Fölség érintésétől; nem érzik, hogy Isten jött be közéjük s hogy azt nekik fogadniuk kellene.

De azért van a karácsonyi éjben is, a dermedt részvétlenségben is Istenhez méltó Istenfogadás s Istenköszöntés: gondoskodott arról az Úr, kinek utjai kifürkészhetetlenek s gondolatai elütnek az emberek gondolataitól; gondoskodott, mert fogadja őt abban a csendes, csillagos éjben valaki, aki úgy áll ott mint egy kifeszített szárnyú Kerubim, kinek megnyúlt, gyönyörű természetét Isten gondolta ki, kinek arca tej és rózsapír, kinek ajkaira a „gratia“, a kellem van kiöntve, kinek keble az isteni gyermek méltó pihenője, kinek tekintete a Messiásnak első köszöntése s kinek szava a világ Krisztust üdvözlő éneke legyen.

Ez a kerub az ő anyja, a szent karácsonynak kerubimja! Páratlan, isteni gondolat volt az, hogy az Isten ily uton akart hozzánk lejönni, hogy bevonulása a földre egy édes anyától való születés, — hogy első köszöntése az édes anya csókja, — hogy első öröme a szeplőtelen szépségnek mosolya akart lenni. Isteni gondolat, annak a teremtő esztétikának isteni remeklése volt az, mely minden mezei virágban s minden sárréti napnyugtában új meglepetéssel, új színárnyalatokkal, új örömmel örvendeztet meg; de amely a legszebbet mégis csak a tör-

ténelemben, Krisztusban s az ő isteni életében, születésében s megdicsőülésében nyújtotta nekünk.

A karácsonyi szent éj s az ő kerubimja az Isten egyik legszebb s legédesebb műve; örök szeretetétől sugalmazva fogalmazta s mindenható művészettel teremtette meg. Nyirkos földön, nyirkorgó szalman áll, a fekete éjfel keretében; de a lelke ragyog s a szíve tüzes s várja a maga édes anyaságának egyetlen, páratlan örömét. Lelkén átvonulnak a próféták víziói mintha csak fölkelő napok volnának; vágyai feszülnek s éj, szalma, jászol, barlang s világ fölé kitarják kerubimos szárnyaikat s e kifeszített vágyak újjáról elpattant az anyai öröm nyila s a gyermeket szíven találta s édes szeretetének foglyává tette s most ott fekszik a kerubimos édes anyja mellett a gyermek Jézus, tekintete édes anyja tekintetével találkozik, aki lehajol hozzá imádó szeretettel, fölemeli, ajkához szorítja s telt keblének édes anyai tejével, saját lelkének édességével enyhíti meg.

Ez Betlehem! Az isteni teremtő géniusz remeklése! Egyszerű szalma, széna, jászol, éj, barlang, csupa igénytelen szín, s egyszerű vonás, de mily eszmék s mily kivitel! Ez a fölséges művészet a mezei virágok művészetének rokona; mindkettőjükben a keresetlen szépség inspirációjára ismerünk. Az evangélium is szántóföld, Isten szántóföldje s azon Betlehem, Názáreth, Genezareth, Tábor, Bethánia, Golgotha mezei virágok el nem hervadnak, szüntük nem fakul, rajzaik el nem

törődnek, de szem, azaz hogy lélek kell hozzá, mely meglássa s élvezni tudja őket.

S ez a szellem, ahogy lát, úgy rögtön utánoz is; néz is, meg mindjárt hasonul ahhoz, amit látott; hitben átéli az Isten kinyilatkoztatását s mint erőt s életet váltja ki magában. E tisztító és felüdítő s embert alakító érzéseket hozza közénk a Szentkarácsony, hogy megújulva lélekben jobb emberek akarjunk lenni s magunkban a krisztusi hasonlatosságot valamiképpen kialakítani. Az eső is azért hull az égből a földre s a napsugár is azért árad a magasból a mélybe, hogy megtermékenyítse s szépségbe öltöztesse a földet; rák is azért áradnak egy fölséges, szellemi világ befolyásai, hogy különb emberek legyünk!

Az első karácsony tehát Krisztus születését hirdeti, a többi, eddig ezerkilencszáztizzenegy karácsony a krisztusi ember újjászületését sürgeti. Hát ne csak sürgesse, hanem hozza meg. Ez a kereszténység karácsonyi jókívánsága!

Karácsonykor.

Karácsony esti, vidám zaj van . . .

S én arra gondolok: Jártak-e vajjon minden házban,

Ugy mint itt, angyalok?

Hány örömlángot gyújtott fel ma

A gyengéd szeretet?

Hány szenvedőnél oltogetta

Az égő könyveket? . . .

Karácsony a jövőben.

Az egyház sok szép ünnepei között kétségtelenül a legkedvesebb, a legmelegebb ünnepe a karácsony. Karácsonykor az ember határozottan rózsásnak látja az életet, rózsásnak, szépnek, kedvesnek, pedig a természet nem járul hozzá az érzelem szépítéséhez, az hideg, fagyos, vagy télvizes, sáros. Ugy érzi magát az ember, mintha életterhének ötven százalékát elveszítette volna, mintha boldogságának silány szamaras kordéját valaki legalább is tisztességes lovas kocsival cserélte volna ki. Az ember rövid időre, két huszonnégy órára és egy estére a szivárvány országában van, a lélek, a szív világa kamrába zárja az ősz világot, amely folyton számokkal dolgozik, amely állandóan bosszankodik, hogy számainak értéke nem elég az élet piaca portékáinak megvásárlására.

A XVIII. században még három napos volt a karácsony, helyesebben mondva Szent János ünnepe is nyilvános ünnep volt. A világ ugyanis a karácsony ünnepét nevezte három naposnak, jölehet az ünnep második napja Szent István, a harmadik pedig Szent János ünnepe volt.

A karácsonyi hangulat túláradozó lévén, a másik két ünnepet is fogalma alá igazta. Ez kétségtelen bizonyítékot nyújt nekünk arról, hogy a karácsony ünnepének mélysége, fensége, de különösen csodálatos kedvessége mennyire át tudja hatni az embereket. Ilyenkor több a hit, több a szeretet. Még a lanyhák is szikra gyul a szívében. A hitetlen pedig minden erőlködése dacára az ünnep varázsának hatása alá kerül.

Az élet azonban mindenben kegyetlen szokott lenni. Mindig több terhet rak a vállainkra, mindig nehezebbé teszi a megélhetést, s ez kényszerít bennünket, hogy szent érzelmeink gerjedelmét rövidebbre szabjuk, hogy kevesebb alkalommal tegyük le a szerszámot kezünk-ből, kevesebbszer legyünk távol a betűk országának sorvasztó légköréből. A XVIII. században elrabolt tőlünk több ün-

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza
barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 16 oldal.

00001355

KARÁCSONYI ALKALMI ÁRUK!

Szőrmék, zsebkendők, kötött, szövött árak, nyakkendők, sálak, sapkák, kalapok, ridikülők, bőr árak, blusok, kötött kabátok, manikűr készletek. Boternyók stb. uri és női divat cikkek óriási választékban.

Rendkívül olcsó szabott árak.
KNAZOVIZKY divataruháza.

nevet, az apostolok ünnepét, sátoros ünnepének harmadik napját s az Egyház, minden időnek a legbőlcsebb kormányzója, a kényszerűség hatása alatt alkalmazkodott a zsarnok követelésehez, felmentett bennünket azon kötelezettség alól amelynek az élet súlya miatt kellőképpen megfelelni már nem tudtunk.

Még el sem mult két század, az élet ismét újabb és sok mázsákkal görnyeltette meg vállainkat. Megsokalta tőlünk sátoros ünnepünk másodnapját is, kegyetlen zsarnoksága nyomása alatt kényszerülve leszünk legkedvesebb ünnepünkben a Mária-ünnepéből is engedni. Az Egyház az idők legbőlcsebb értője, ismét alkalmazkodik a korhoz, bár fájó érzéssel felment bennünket a kötelezettség alól. Nyolc kedves ünnepünk szenved változást.

Mi magyarok gazdasági specialitásunk folytán még nem érezzük annyira ennek szükségességét, mint más országok, a szédületes nagy iparnak országai, az Egyház azonban a világnak Egyháza, az egységnek intézménye, intézkedései is tehát a világnak szólnak. A jövőnek előjelei pedig azt mondják, hogy nem sokára mi is úgy érezzük majd ennek szükségességét, mint érzik ma már más országok. Bölcs tehát a mi Egyházunk, ebben is az egységesség legegyszerűbb elvét.

Még nagyobb bölcsességéről tesz bizonyosságot azon elhatározása, hogy nem egy fejszeccsapással, zsarnoki kénnyel intézi el ezt a nagy reformot, hanem átmeneti időt enged. Megadja egy időre az alkalmat nekünk, hogy úgy ünnepeljünk, amint eddig, de viszont szabad elhatározásunkra bízta. Ha tehát jött, tegyük meg, ha nem lehet, nem kerülünk összeütközésbe az ó akaratával.

Egy ideig tehát még két napig fog tartani a karácsonyunk, helyesebben meg marad Szent István vértanu ünnep. Az alkalom meg lesz úgy ünnepelni, mint eddig.

Ha azonban meg is fog szünni a mi karácsonyunk második napja, ha valaki már most sem ünnepelhet úgy, mint eddig, a karácsonyunk mélysége, kedvessége csökkenni nem fog. A karácsony ünnepe marad az, ami eddig volt, a gyermeki

örömmek, a lélek, a szív felmelegedésének, a gondok feledésének ünnepe. Ez élet zsarnokság ezen változtatni nem tud. Rövidebb lesz az ünnepi ruha viselésének ideje, de annál mélyebb lesz ami lelkünk öröme, szívünk szeretete. Kultürembernek vagyunk, az időt megtudjuk érteni, de vallásosságunk, karácsonyi szeretetünk hőmérője nem fog alábbszállni.

Baranyay Lajos.

Karácsony a kórházban.

Nem akar ellentétet kifejezni a címül választott két szó. Igaz, hogy a szó: „Karácsony” magában foglal mindent, ami vonzó, míg a másik hívősen érint bennünket.

Karácsony! Mi ez? A gyermeknek karácsonyja sok égi gyertyával, ajándékkal, melyeknek láttára arca sugárzik az örömtől; a szülőnek boldogság, mert gyermekének öröme az övé is egyuttal; a hívőnek lelkitáplálék, a hitellenek ugyanaz, bár tagadja; szegénynek megkönnyebbülés, piénés, a betegnek vigasz. Elmondhatjuk, szegénység és betegség édesestvérek. Egymást támogatják. A gazdagnak is csapás a betegség, de sokszorosan az a szegénynek, sőt tovább menve a szegénységet s a vele járó nélkülözéseket, a kimerítő munkát indírták egyik másik betegség okául hozhatjuk fel.

Menjen végig valaki a kórház terméin, kérdezze meg a betegeket, kérdezze meg a sápadt alakoktól, hogy honnan jöttek, hogyan jöttek... stb. Jelentékeny százalékot tesz ki, akiknél a legfőbb orvosság a tiszta agy, tiszta ruha, meleg szoba és meleg étel lesz. Aki a kórházban nem járt, nem fogja elhinni, hogy vannak betegek nem is kis számmal, akik aggódva gondolnak arra az időre amikor meggyógyulnak, mert el kell hagyniuk a kórházat s kikell menniök. Hova? Ők maguk sem tudják. Ne gondoljanak a dolog kerülőkre, mert ilyenek is vannak. Gondoljanak az öregekre, akik már kenyérüket sem tudják megkeresni vagy azokra, akik bár nyavalyájukból gyógyultak, bennan vagy sántán hagyták el a kórházat.

A kórház a társadalom tükré. Amilyen nyomorúságokat produkál az élet a kórházban mind

feltalálható. Gyermek, akik életüket kinnal és szenvedéssel kezdik, hogy minél előbb befejezzék. Ezek a legszánandóbbak. Ifjak, akiknek megmutattatott az élet de belépniök megtűtött. Éltük de lét élők, akikre a lenyűgöző baj annál elviselhetlenebbül hat, mert a munkás kézből kihullott szerzés nélkülözést jelent azokra is, akikről addig gondoskodott. Aggok, akikre nézve már az öregség is betegség. Mind, mind itt vannak.

A nemesebb cselekedetet senki nem művelhet, mint amidőn kórházakat épít, ahol a szegénység és a betegség pártfogóra talál. Ne gondolja azonban senki, hogy mint ennek a társadalomnak a tagja, minden kötelezettségének eleget tett. A kórházak építésében kétségkívül a társadalom szíve nyilatkozik meg. De a társadalom szíve nagyon egyhanguan működik. Elég ugyan arra, hogy a vért a legszükségesebb helyekre elvigye, de megdobogtatni ezt a szívet nem egy könnyen lehet. Pedig arra volna szükség. Társadalmi intézkedések csak a nélkülözhetetlenek adják meg, de ami azon túl van, azt nem is célozzák. Pedig nekünk embereknek épen az kell, hogy életünk szürke napjai közé piros betűs napok is legyenek iktatva, hogy ha már kiáradtunk, vigasztaljon bennünket a közelgő nyugvó pont, új erőt adandó, nekünk épen az kell, hogy időnként felmelegedjünk, mert gyarlók és erőtlenek vagyunk arra, hogy a jól végzett munka által okozott nemes öntudat lelkesítsen bennünket s ennek leglisztább örömet élvezzük. Nekünk több kell. Talán nem jól fejezem ki magamat. Nem több, mert annál több nem lehet, de — gyarlók vagyunk — más is kell. Kell, hogy lássuk, halljuk mások elismerését, dicséretét jutalmát, szeretetét.

Mi is ilyenek vagyunk, egészesek, hát még a betegek! Nem lesz elég a betegnek a 2 óránként beadott orvosság. Biztatás is kell neki. Nem lesz elég neki a gram-mokban lemért táplálék. Valami más is kell neki, kell, hogy szeretettel adják neki. Hogy aki adja, szeretettel adja. Kell, hogy az ő nagyon is szürke napjai közt is legyenek piros betűsek, amikor a mindennapnál kevesebb fájdalom és több öröm jut osztályrésztül. Ezért van szükség a karácsonyra. Ezért kell belevinni a társadalmi intézményekbe a szívet,

az egyéni szívet annak egész melegségével.

Erre egyéniségek kellenek. Olyan egyéniségek, akiknek szívet a jócselekedet, mint olyan, képes megdobogtatni.

Olyan egyén kell nagyon, de nagyon sok, aki a társadalom által ráerőlt kötelezettségen túl menve egyéni kötelezettségének ismeri, hogy másokon segítsen vagy legalább másokat is, ha pillanatokra is, örömhöz segítsen. Dickens karácsonyi énekének melódija cseng fülembbe, de nem tehetek róla, szebb szocializmus meg nem hallottam.

A kórházban is van Karácsony. Akiiktól megtagadtatott a családi tűzhely, vagy akik betegségük által elvonattak attól, itt egy nagy családot alkotnak, amelynek közös örömeiben egyenlően osztozkodnak. A szó legszebb értelmében vett szép látvány látni már hetekkel előbb a készülődést a nagy ünnepre, még szebb az egyik nagy teremben felállított karácsonyfa köré seregleni látni a sok beteget, akik közt nem egyet ágyastól kell odavinni. mert mozdulni sem tud, de legszebb az az igazi felebaráti érzélem, amely egyeseket arra indít, hogy adakozással lehetővé tegyék ezeknek az estélyeknek a rendezését.

A közt a sok, nagy zajjal kísért cselekedet közt, amely a humanizmus zászlaja alatt folyik, de sokszor az egyéni hiúságot és becsvágyat elégíti ki, mily szerényen és — nemesen húzódik meg a főnt említett célra adakozóknak a cselekedete, ahol a jó szível adott adomány a legnemesebb értékke: emberi örömmé váltatik fel olyanok számára, akiknek életemben az öröm, a boldogság oly ritka.

Dr. Joó Imre.

Karácsonyfa-ünnepély. A belvárosi kisdudóvadásban f. hó 22-én délután tartották a kisdudok karácsonyi ünnepélyüket, ami igazán nagyon szépen sikerült. Szindarab, ének és szavalat hangzott el a gyermekek kedves ajkairól s mindazt igen szépen is tudták. A szereplők közül édeskis nagymama volt Horváth Lujzika, de kedvesek voltak Katona Sanyi, Steiner Kálmán, Búr Pirokska, Pápai Ira, Heckenast Nóra és Bognár Pannika. Az ünnepély befejeztével Krenc Ignác kanonok intézett beszédet a kicsinyekhez, a szép eredményt működő Sebestyén Magda ovónőhöz és a jelenlevő dr. Saára Gyula polgármesterhez. A kicsinyek sok szép ajándékban részesültek.

Olcsó cukorkák és díszek karácsony
:: fára mesés választékban. ::
1 kiló SZALON CUKOR 170 K.
1 dob. karácsonyfa collectio 1 korona.
Karácsonyi bombonirok dobozokban.
Karácsonyfa teljesen díszítve kapható!

HIRTLING KÁLMÁN
csemege és fűszer áruhaza, Nádor-u.
ÁRUM MINTASZERÜEK! — ÁRAIM JUTÁNYOSAK!
Kiszolgálásom pontos. Telefon 207.

Friss győri virsli! Friss szepesi virsli!
Friss debreczeni kalbász! Friss felvágottak!
: Friss prágai nyers és főtt sonka. :
1 üveg ÜRMÖS bor 2-00
1 üveg TOKAJI peccsenye bor 1-20
FRISS GARDINETTK!

PROHÁSZKA püspök beszéde

írói jubileumán.

A m. tisztelet közönség talán már hallotta, hogy a madarak réges-régen, a teremtés hetének szerdáján azon az első szerdán, mikor az Ur számyra bocsátotta őket még nem tudták énekelni, hanem csak csiprigtek, berregtek, károgtak, sipogtak. Azután azonban röstelték e lármás állapotukat s a magasan számyaló sást küldték el az égbe, hogy hívja meg közéjük az angelus cantorit, az angyali karok mesterét, hogy jöjjön le és tanítsa őket énekelni. S az angyal lejött s hozott magával tilinkót és füvölát, hárfát és citerát, hegedűt és gondorkát s összegyűjtve a madarakat, sorba elővette hangszereit s a bűntelen természet énekeire tanította meg őket. A mester azonban nem remekelt egyformán mindegyikben, mert a tanítványok furcsán viselkedtek. Némelyek ugyanis még az énekóra alatt is csak dögre lestek, mások hiúságukban csak tollaikát nézték, voltak, kik civakodtak, veszekedtek s oda nem hallgattak s így bizony a tanításnak is nagyon különböző eredménye lett. Némelyek ugyan egészen eltanulták az isteni éneket, mások azonban csak egy-két nótát, némelyek azonban csak néhány szót, mások csak egy-két akkordot lestek el s tartottak meg. Így történt ez az éneklő tolasokkal s valami ilyesmi történik a tollforgató énekesekkel is. Ezekhez is a nyelvérzék, a formaérzék geniusza száll le s osztogat kincseiből különféle mértékben. S e tollforgató énekesek közül némelyek sokat kapnak s úgy énekelnek, mint Homer és Osszián, mások meg keveset s azok úgy csicseregnek s dalolnak, mint a népdalok névtelen költői s akik nem költők, hanem csak írók, azok közül némelyek a formának mesterei s gyönyörködhetnek szépirodalmi alakításokkal. másoknál pedig a forma csak eszköz s szépségét inkább a nagy problémák harmónikus oldozgatásából nyeri.

Hogy ma itt kinek s minek szól ez ünnep, azt nagyon jól tudom. Ha volna is néhány akkord, melyet a nyelv hangtengeréből kiemeltem sikerült, nagyon jól tudom azt is, hogy mások százszer s ezerszer többet tesznek s tettek e részben, kit nem ünnepeltek így s nekem ez ünnepet az ünneplést megérdemelt, de meg nem ünnepelt írók nevében kellene csak elfogadnom. De hát a magas gyertyatartónak az az a sorsa, hogy azon a kis gyertyavéget is jobban látni, mint a mély völgyek pásztorúzeit s mivel én is egy ilyen történelmi gyertyatartón állok, azért az én gyertyavégem is jobban ötlök szembe, mint másoknak izzóbb polgári mécsesei.

Amire azonban súlyt fektetek s amiért ez ünnepet is szívesen veszem, az az a meggyőződés, hogy kegyetek helyeslik azt az ideális irányzatot, melyet kicsit tollal is, voltaképen pedig élettel szolgáló, az az a fontos jelenség, hogy kegyetek a nagy hitet, az erkölcsi világrendbe s a győzelmes jóba fektetett nagy bi-

zalmat, az Istenhez és segítő kegyelméhez való ragaszkodást velem együtt élék, meggyőződésemet egészben osztják s részvételükkel világga kiáltják: „igazad van; erre van szükségünk! Harmoniára ember és Isten, ember és világ, lélek és természet, tudás és hit, a kis végességek s a végtelen igények közt; harmoniára a sok diszharmonióban s te ezeket az akkordokat pengeted.“ S ha nem tanultam volna meg több futamot az isteni geniusztól, mint amennyit a csiz vagy a tengelic tanult meg az angelus cantortól, akkor is bizvást adnám ki azokat, mert tudom, hogy használók velük.

Ezeket a harmóniákat hirdetem. Nincs sok belőlük. Szellemi világunk a nagy mysteriumokat tisztelni nem tudja s inkább lázadó, mint imádkozó kedve van. Félhomályba, örök penombrába van beállítva, de inkább látni, mint hallani szeretne. A világ, a természet, az ösztönös s küzdelmes élet úgy mered eléje, mint a nyers kő a művész elé s formát, mértéket, harmóniát vár tőle; de oly kevés az „élelművész, akiben a geniusz az „isteni mértékek titkának“ tiszteletével párosulna. S így aztán szakadás van hit és tudás, ész és szív, külvilág s belvilág psziché s fizis közt s harmóniák helyett siralom tölti a lelket. Ez az állapot főleg oly korban siralmas, mikor a hit világát kioltják filozófok, az egyik more geometrico, a másik more mechanico, a harmadik more historico; mikor oltogatják az oltárokat gyertyáit s az égből csillagait, amitől nemcsak Istenbe, hanem az igazságba s az ismeretbe, a valóságba vetett hitünk is szenved. Azt mondják ilyenkor, hogy eszményeink mind csak a levegőben lógnak s reális valósággal nem bírnak, hogy ideáljaink mind csak lelkünk vetületei s hogy az Isten is mi teremtjük s nem ő minket, hogy az igazságnak mi vagyunk mértékai s nem az igazság az a mérték, melyhez alkalmazkodjunk, hogy az elvek s a tételek, mind csak oly csillagok, melyeket mi rugunk a levegőbe, nem pedig olyanok, melyek ott fűn az égen az évszázadok s évezredek lassan haladó óramutatói. Ily körülmények közt átérezzük, hogy mily nagy jó, mily ki-mondhatatlan áldás az ész és szív, a hit s a tudás harmóniájára nevelni s Istenhez közelebb hozni az embert s rásegíteni őt arra, hogy az élet örvényei fölött is harmónikus, dalos lelke legyen, hacsak olyan is, mint a csizé a szakadék fölött.

De a lélek megnyugvásán túl van a modern világnak még egy más nagy igénye; nemcsak harmoniára van szüksége, hanem a cselekvés s a küzdelem, a megállás és haladás, a megadás s a kitartás energiájára s ezt elő kell teremteni, azaz hogy ezt lelkében kell fakasztani. S ezt nem lehet fakasztani a modern filozófiával, melynek minden megállításába homály s minden tézisébe kétség van beleszőve s mely az illuzió-

s semmiségisszonytól bágyadt s beteg. Ezt modern poezisünk sem eszközlheti, mely ha énekel is, de a lelke haldoklik; színei alvó-lila, halkzöld, unott fehér; virágai szagtalanok s borzas hidegek mint holt gyerekfejek. A közelet erkölcsisége sem fogja az erőt nyújtani; ellenkezőleg csak ronthat rajta, hiszen csupa elvételadás és kompromisszum az élet; a szent maggyőzések szappanbuborékok, melyeket a politika emberei eregetnek s a közönség kacagja a politikussal együtt a szent maggyőzést is s annak még lehetőségét is. Hová forduljunk hát? Talán nagy gondolatokhoz s ragyogó eszmékhez? De a gondolat önmagában még nem erő; erő csak akkor lesz a gondolatból, ha érzést fakaszt. A gondolatok csak gyufák, de a hasító s robbanó energiákat nem a gyufák adják, azok csak megindítják. A törvény, a paragrafus sem erő; van törvényből, erkölcsi kodexekből kazalszámra s nem is üres kazalok azok, hanem olyan kinem csepeztet kazalok; de ha a csöp ki nem veri s a kéz a gőzölgő hantba nem szórja a magot, nem lesz belőle termés és élet.

Mi hát az az erő, kérdem én is Arany Jánossal s honnan mérítem azt? S ő mondja, hogy akarat; én pedig azt mondom: az is, de az akarat előtt van még egy más erő, mely az akarattal közös erővé sodródik, az az érzés, a nemesbűlt, jól nevelt, művelő, reményben fölcsitott, szállás erővé kihuzott érzés, az inspirált érzés, a cselekvésre, áldozatra beállított érzés, — érzés, mely az akaratot átjárja s legszebb megnyilatkozásában mint bizalom, bátorság, munkakedv s szeretet áll elénk. Az érzés hevétől lesz a fogalomból elv, a paragrafusból erkölcs, a képből eszmény, és segít rá, hogy családások közt is reménykedjünk, ez emel föl a keltely porából a bizalom oltárához, ez vezet el a győtrődés göröngyeiből a megnyugvás selymes, pázsitos, napusgaras mezőire.

Ez az erő kell a világnak, ennek forrásait kell fakasztanunk s ha fakasztottuk, fertőzéstől óvunk. E nagy morális erőknél kutatója s fakasztója akartam lenni; velük a tudást, a művészetet, a kulturát átjárnai; s általuk, velük nemcsak magyar ifjúságot, hanem ifjú magyarságot is nevelni!

Nem jutottunk e részben messze, nem vittük sokra, de „in magnis voluisse sat est“, különben pedig mi nemcsak akarni, hanem dolgozni is akarunk. Hál Istennek, hogy ez irányzat a közvéleményben s főleg ez ünnepet rendező s ülő közönségben visszhangra talál s hogy sokan vannak, kik megértik e nagy problémákkal szemben kötelességünket. Fogadják mindazért őszinte köszönetemet, mert jóllehet ez iránynyal maguknak tartoznak, de annak ily ünneplésért én vagyok adósuk.

Köszönetet mondok a m. tud. Akadémiának, mely azzal kitüntette, hogy tagjává választott s

azzal megörvendeztetett, hogy ez ünnepélyen magát közéletünk s tudományos életünk kitűnőségei, Concha Gyöző, Hór Tempis, Alexander Bernát ömeltóságai által képviseltetni, az által irányzatot tisztelni s elismerésével előmozdítani akarta. Köszönetet mondok a Kisfaludy-társaságnak, Négyes egyet. tanár ur képviselőjében, mely a romlatlan nemzeti érzésnek s annak a tiszta idealizmusnak irodalmi köre, mely az ébredő s szenvedő magyar lelket oly tiszteletreméltóan mutatja be a Kisfaludyak költészetében. Köszönetet mondok a Szent-István-Társulatnak s érdemes alelnökének, Giesswein prelátusnak, a Hirlapírók Egyesületének, az Ott-honnak, a Katolikus Sajtóegyesületnek, az O. Pázmány Egyletnek, az „Életnek“, a melyek az ünnepélyben résztvettek, mint az irodalomnak s a modern kultúra legagilisabb szerveinek, a sajtónak képviselői. Köszönetet mondok a Szent-Tamás bölcséleti társulatnak amely két kiváló, szerettet volt kollégáim, Kiss János, egyet. rektor és Székely István személyében a philosophia perennis mécsével int felém üdvözlöt; köszönetet a Katolikus Népszövetségnek, mely népünk emelésén, igaz fölvilágosításán s tömörülésén dolgozik; köszönetet mondok az intéző-bizottság minden tagjának s elnökének Kuthy József, főigazgató urnak, ki városunk minden kulturális mozgalmból kivési részét s ott van mindenütt, ahol lélek jelentkezik, hogy átörje közéletünk lapályait s előbbre vigye a műveltség ügyét s végül köszönetet a m. tisztelet közönségnek szeretetéért, áldozatkészségért, s ragaszkodásáért. Egyet kívánok adni viszonzásul, az őszinte törekvést, hogy minél közelebb álljunk egymáshoz, hogy megértjük s szeressük egymást. Kívánom hogy bár szolgálhatnám minél sikeresebben a szellemi világ nagy érdekeit, ami közös ügyünket, mindnyájunk hasznárá. Kegyetek még szép, értékes ajándékkal is megtiszteltengem, mint mesteriségemhez illik, tollas plakettel s mint a kegyetek áldozatkészségéhez illik, értékes emlékekkel.

Kívánom, hogy azt, amit Bonifác pápa mondott a középkori egyház népoly papjáról, hogy „régén fakelyheink voltak, de arany embereink, most pedig aranykelyheink vannak, de fajnokok kezében, ne kelljen alkalmaznom imigyen: eddig tizfilleres tollszár megtette s inál, amit tudál, most ezüst tollat kaplál s nincs köszönet benne. Az ajándékot köszönöm a tollat is forgatom majd tovább is; de a tollforgatáshoz való lelket és szellemet, az írói munkakedvet, azt nem lehet venni pénzén, azt nem lehet kapni tálcán, annak a szív mélyéből kell fakadnia. Van azonban a fakadásnak is tavaszi nap-sugara s ez a kegyetek elismerése, érdeklődése és szeretete. Köszönet ez ünneplélyn, nem a személyi kultusz, hanem a személytelen magyar kultúra nevében!

Sálók 2 korontól.
Ruhadiszek. Szörme garnitúrák.
Francia tűzők.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!
Nofitzer Jánosnál
Nádor-utca 5. szám. — Telefon 49.

Férfi kalapok és fehérneműek. Nyakkendők. Gallervédők.

MAYER KÁROLY

apostoli protonotárius.

Karácsony szent ünnepe kedves és örvendetes meglepetést hozott a székesfehérvári egyházmegye papságának, híveinek s mindazoknak, kik a város és megye határain messze túl ismerik Mayer Károlyt a székesfehérvári székesegyház olvasókanonokját, tisibothi apátot, kit a pápa Öszintésége Prohászka Ottokár megyéspüspök előterjesztésére apostoli protonotáriussá nevezett ki. Maga a kitüntetés a pápai praelatússágnak egy magasabb foka s nagyon kiváló egyházi férfiak ritka kitüntetése szokott lenni.

Szinte zavarba jövünk, ha Mayer Károlyt kellőképpen méltatni akarjuk. Tiszta jelleme, kedves szerénysége, közvetlensége, tudása, sokoldalú nagy műveltsége az egyházmegye legkiválóbb papjainak egyikévé teszik. Theologiai tanulmányait a Pazmaneumban végezte, innen keletkezett az az őszinte, mély barátság, mely őt nagy-növű iskolatársához, boldog-emlékű Steiner püspökhöz fűzte. Felszentelése után több évi káplánkodás után három plebániát vezetett egymásután, sok buzgósággal, okossággal és nagy szeretettel.

Lelkipásztori gondjai mellett sok egyebre is volt ideje. Plebániája kertjében elsőrangú méhészetet létesített, amelynek csodájára járt a vidék. A nemes és sok szellemi erőt igényelő sakkjátéknak alig van nála lelkesebb, hozzáértőbb barátja és művelője. Az ő mély-séges gondolkodására, páratlan flegmájára van szüksége annak, ki úgy tud órákat eltölteni egy-egy bonyolult sakk-rejtven mellett, hogy azt megfejtse, mint ő s az ő tiszta örömeiket szerető lelkére, hogy oly boldog mosollyal tudjon

felkelni a fárasztó szellemi tornától, ha munkája sikerült.

Cvek hosszú során át volt a székesfehérvári belvárosi katolikus kör elnöke, mely időben kezdte bontogatni hatalmas szárnyait. Magvas, tartalmas, mély filozófiai gondolkozással felépített megnyitó beszédei nagy hatással voltak mindenkorlygelmés hallgatóira. Mint minden szépnek, jónak barátja, akkor is, azóta is első-rangu mecénása a katolikus kör könyvtárának és olvasó asztalának, mely tele van az általa a kör számára járatott külföldi képes folyóiratokkal és díszművekkel. — Egyébként a káptalanból évtizedek óta ő a katolikus kör legbuzgóbb látogatója s központja a kör legkisebb alapon játszó tarokk-partijának.

Mindenki becsüli, mindenki szereti, aki csak egyszer is találkozik a mély-séges tudású, alapos filozófiai képzettségű (még ma is folyton bölcséleti könyveket forgat), kedves modorú főpappal, kinek, ha lehet kiváló vonásai között fokozatot felállítani, talán a szerénysége a legnagyobb. Arcán állandó mosoly honol, bizonyá-gal derült kedélyének harmonikus lelkének; haragudni éveken át senkisé látja; senkit le nem néz, senkit meg nem sért, senki mellett közönbösen nem megy.

Páratlan szellemi erejére jellemző, hogy közel hetven éves korában kezdett el angolul tanulni. A nehéz kiejtést a legkiválóbb angol szónokok beszédeiről felvett gramofon lemezek után sajátítja el s jelenleg már az angol gyorsírás tanulásánál tart. Dolgozó szobája tele van angol vonatkozásokkal. A boldogult Edvárd király arcképe ott függött szobája falán, könyvtára tele van angol munkákkal, lexikonokkal s hogy a stílusból semmi sem hiányozzák, néha napján szívesen gyűjt rá rövidszárú angol matrőzpipájára.

Utoljára hagytuk az egyházi zene nagy szakértőjének, lelkes apostolának méltatását. Minden zenét ért, kedvel (talán a cigánymuzsika kivételével), de kedvence a zenészek királya; Wagner. Minden hangszerét ismer, mindegyikhez hozzá tud nyulni, egyik-másikhoz a tökély minden rekvizitumával. Az egyházmegye templomainak új orgonái évtizedek óta az ő szakvéleményének meghallgatásával készülnek. A tiszta stílusú egyházi zenének intranszigen s apostolas jellemző reá, az évek óta otthonát soha el nem hagyó emberre, hogy, ahol a műsica sacraert kell vlamit tenni, készségesen áldozza fel kényelmét s áll az elsők közé.

Szigorú egyházi szellemű ember, aki azonban emellett és magas korának ellenére is teljesen modern lépést tart a világgal, tudomást vesz a haladás legújabb fázisairól. E tekintetben alig lehetne róla jellemzőbbet mondani, mint azt, hogy az ő házában legnek Fehérvárott mindig a legújabbban feltalált villamos égők.

Aranymisés pap már évek óta, de ezen a felséges fordulón is úgy ment át, hogy arról csak ő és a jó Isten tudtak.

Kitüntetése nagy, őszinte örömmünk s ha valakiről, úgy róla mondjuk el lelkes szavunk egész melegségével és karácsonyi harmóniával kell szívből őszinte szeretetével: *ad multos annos!*

— **Egyházmegyei hírek.** A vallásalap kegyurasága alá tartozó Martonvásári plebániára a Kultuszminiszter Gallovi József gánti helyettes plebános mutatta be a megyéspüspöknek. Gánti adminisztrátornak Szulik Hugó pilisvörösvári segédlelkész küldetett. Rösler Ignác martonvásári ideiglenes adminisztrátor Pilisvörösvárra helyeztetett át segédlelkészi minőségben.

A város karácsonya.

34000 korona ajándék.

A szeretet ünnepére a mi szégyen mellőzött, folyton szeretetlenségben sanyló városunk is kapott egy kis karácsonyi ajándékot.

A földmivelésügyi miniszter tegnap értesítette a várost arról, hogy a város csatornázásának kihasználása céljából létesítendő öntözőberendezés összes költségeit 34000 koronát államsegélyként saját tárcájából fedezi.

E berendezés által a város tulajdonát képező, a katonai lövőde és a székesfehérvári — sárbogárd — ceceli törvényhatósági ut közötti fekvő 78 katasztrális hold területű öntözését tervezik. Ez pedig úgy történne, hogy 65 kat. holdat a csatornából kikertülő szennyvíznek előzetes biológiai derítése után, 13 kat. holdat pedig kisédeként a csatorna víz derítése nélkül öntöznének.

Ha ügyes lesz a város egy igen kitünő jövedelmi forrást létesíthet ebből a pénzből és földből ilyen tervezettel. A 65 holdból ugyanis csinálnának egy minta kaszálótelepet, amely dusan termelné a szénát, melynek értékesítése tekintélyes kis összeget hajtana a város konyhájára. A fennmaradó 13 hold pedig veteményes konyhakert lenne s ebből is szép jövedelmet lehet kihozni bolgár módra. Mert hát szó van ám arról is, hogy bolgár tanítókat kapunk, még pedig ingyen. Ezeketől a mi népünk is eltanulhatja a kiválóan jövedelmező bolgár kertészetet.

NÉVJEGYEK

izléses kivitelben, jutányos árban készülnek
AZ EGYHÁZMEGYEI
KÖNYVNYOMDÁBAN,
Székesfehérvár, Szent István-tér 1. sz.

Nagy karácsonyi vásár.

Karácsonyi ajándékoknak alkalmas cikkek meglepő olcsó árban!

KERESZTES ZSIGMOND

divat-, vászon-, posztó-, szőnyeg és felöltő áruházában.

Háztulajdonos urak figyelmébe!

Házak vízvezetési, csatornázási továbbá fűdő szobák és angol klozet-berendezését a legmodernebb kivitelben és a legolcsóbb árák mellett elvállal SACHERL és SOÓS jó hírnévűnek örvendő cég. Iroda és minta raktár Székesfehérvárott, Nagy Sándor (Sas) utca 11.

Telefon 306 Interurban. A munka szakészerű kiviteléért több évi jótállást vállalunk. Költségvetés és tervezés díjtalan. Vidék munkák is azonnal eszközöltetnek. A cég megbízhatóságáról számtalan elismerő levél tanuskodik.

HIREK

Naptár.

December 25. Szerda.
R. Kath.: N. Karácsony.
Pro.: Karácsony.
Gör.: Dániel.
Zsidó: —
Nap kel: 7 ó. 48. nyugszik 4 ó. 11.
Hold kel: 4 ó. 7. nyugszik 8 ó. 27.

— **A székesgyben** 9 órákor az ünnepélyes szent misét és szent beszédet dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök fogja tartani.

— **Személyi hir.** Dr. Saára Gyula polgármester f. hó 24-én d. u. Búpestre utazik s a karácsonyi ünnepeket a Császárfürdőben fogja tölteni. F. hó 28-án jön vissza hivatalába.

— **Meghívó.** A Szent Istvánkirályról címzett temetkezési társulat szokásos hálaadó szentmiséjét f. hó 29-én azaz vasárnap reggel 7 órákor tartja a Székesgyházban. A Szentségimádást pedig Újév napján déli 12 órákor tartja.

— **Karácsony** Alcsuton. Nagy áldás, végtelen szeretet forrása a Karácsony. Ilyenkor csak az érzi, hogy künn a szabadban hideg van, kinek talány az a betlehemi jászolyka. Még a legmagasabb hegycsúcsokon is kigyuladnak az örömtűzek s melegségtől olvadoznak a szivék a jótékony kiadásánál el van felejtve, hogy ez a lét a siralom völgye. Örömműnnap Alcsuton mindig a Karácsony, azt teszi azt az a Krisztusi szeretettől dobogó szív, kinél finomabban senki nem tudja átérzeni a betlehemi jászolyka áldását. Klotild öz. kir. hercegnő ez a nagy szív, ki Karácsonykor, mint a téli felhők közül kibukkanó tavaszi nap jelenik meg, hogy áldást hoz melegével éltesse. Ilyenkor nem gondol ő arra, hogy hiszen egész éven át az Ur Jézus szeretetéért mennyi áldozatot hoz Isten és az emberszeretet oltárán, hanem azt akarja, hogy a faluban a legkisebb óvodásnak, a legutolsó szolgájának is örömnappja legyen a Karácsony. Vasárnap este magaköré gyűjtötte férfi, majd nő cselédjeit és mindegyiknek saját kezűleg adta át ajándékait. Hétfőn az általa annyi áldozat-

tal föntartott zárdába volt a karácsonyi ünnepély, mely után öfensége bőkezűségéből minden gyermek, a legkisebb óvodás is részesült adományban. Át is érezte mindenki azt a nagy Isten ajándékát, mit Klotild kir. hercegnő szívében bir s készséggel borult mindenki a betlehemi jászoly elé, hogy imádkozzék öfensége drága életéért.

— **LAPZÁRTAKOR:** A budajki erdőben Varga Imre pusztavámi csendőrt ismeretlen orvvadász mellbelőtte. **Nem halt meg.**

— **Hangversenyek.** Mint már jeleztük a két székesfehérvári művész, *Schlamadinger* Ernő és *Hermann* László jan. 1-6-ú a Szt. István tereben fellépnek. Ezt a hangversenyt azonban nem a zenekedvelők, hanem maguk a művészek rendezik. A *zenekedvelők* jan. 12-én tartják hangversenyüket Hubay felléptével.

— **Halálozás.** Aschenbrenner Ferenéné szül. Stett Anna f. hó 22-én hosszas szenvedés után 55 éves korában elhunyt. Temetése tegnap volt nagy részvét mellett. Az elhunytban Aradi (Aschenbrenner) Ignác nagyperkátai segédlelkész édesanyját gyászolja. Lapunk barátjának mély részvétünket fejezzük ki.

— **Székesfehérvári fiu találmánya.** A vasutársaságok elrendelik, hogy a feladott darabúru küldeményeket a feladónak a rendeltetési állomás nevével kell ellátni. Ha ezt a vasut végzi, akkor pénzbe kerül, a gyáraknak és kereskedőknek pedig nehézkes és okszerűtlen eljárása volt erre. Ennek a hiányát pótolja az a „Betümintázó készlet” melyet *Neprosszál Imre* székesfehérvári illetőségű jelenleg almfűzítői lakos fiatalember talált fel, melyet nevére már szabadalmaztattak is. 68 betűből és 20 számból áll. Gyártása olcsó, kezelése egyszerű s bizonyosnak látszik, hogy rövid időn belül nagyon el fog terjedni.

— **Az állami gyermekmenhely karácsonya ünnepélye.** A számkoró szeretet rendelte azt az ünnepséget, melynek keretében a menhelyi gyermekekhez is eljött a karácsonyi angyal és meghozta a csillogó, aranydiótól roskadó, sok ajándékkal megrakott karácsonyfát. Mindenhol öröm kel s karácsony angyala nyomában, de sehol akora, mint a kis menhelyi gyermekek szívében, kik sokan sem az

igazi szülői szeretetet, de talán szülőiket sem ismerik. Most nemcsak a szülői szeretetet helyettesítő gondosságot érzik, de a szeretet melegét is, azért csillogott a gyermeki öröm tágranyit szemükben. Az ünnepélyen megjelentek dr. Sohlammadinger Jenőné, a telep bizottság elnöke, dr. Schlamadinger Jenő főúdyész, a telep bizottság tagjai számosan, Zalay Mihály igazgató, Streit Ferenc irodaigazgató és nagyszámú közönség. Az ünnepély igen kedves volt. A szepen betanult énekek, a kis és nagy gyermekek ügyes versei sokszor meghatótták a közönséget és sok tapsra adtak okot. A gyermekek karácsonyi angyala László Elvira, aki semmi fáradságot nem ismerve, mikor a menhelyi gyermekekről van szó, igazán dicséretet érdemel a szép ünnepség rendezéséért.

Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy mielőtt lisztet, vöröslisztet, árpadarát, vagy bármi mást vennének, okvellen keressék fel *Deutsch Aladár Simor-utca 5. sz.* alatti fűszer és liszt üzletét, mert ott vehetnek mindent legolcsóbban és legjobban. Nála egy kilogram buza (kenyér) liszt is, mely megfelel a pesti 4-esnek, csak 32 fillér.

— **Híres művészek festményeinek reprodukciója** megrendelhető *Alapi Nándornál*, *Patolai-utca 34.* A mintagyűjteményt levelezőlap hívásra házaknál bemutatja. **Legalkalmasabbkarácsonyi ajándék.** Nagy választék művészeti szentképekben.

— **Kik pályáztak?** A városi hat számú állásra hirdeteit pályázat tegnap jött. Pályáztak, következők: Csernay Gyula, Csúcs János, Fülöp József, Hader György, Hurbán István, Hortoványi Ödön, Juhász István, Kovács Béla, Langmáhr Ferenc, Mohos Imre, Mráz János, Orbán Henrik, Pálkás András, Skropf Ferenc, Szirkovits József, Ureich Lajos és Zugor Ernő. Összesen: 17-én. A választás a f. hó 30-iki közgyűlések lesz.

A polgármester, mint már említettük, jelelő értekezletet hív össze, mely 28-án délután lesz. A pályázók közül Hurbán Istvánnak és Ureich Lajosnak meg van az államszámviteli vizsgájuk, őket tehát jelölni kell; Csernay Gyula, Csúcs János, Juhász István és Mráz János pedig már sok év óta a városnál dolgoznak s így ezeket sem szabad ki-

hagyni. Ilyenformán a megválasztandó számisztek már előreláthatólag ezek lesznek.

Irodai és rajzolósi munkát lakásomon elvállalok cím a kiadóhivatalban.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik szeretett nőm illetve felejtetetlen jó édes anyámk temetésére megjelentek, ravatalára koszorut küldöttek, fogataikat rendelkezésünkre bocsátották vagy részvételüknek bármilyen módon jelét adták s ezáltal méheretlen fájdalomunkon enyhítettek, ez uton fogadják hálás köszönetünket. *Aschenbrenner Ferenc és gyermekei.*

Karácsonyi, újévi ajándékot ALBA drogeriában vegyünk.

— **Nyilvános köszönet.** Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik felejtetetlen jó férjem, illetve édes atyámk temetésén megjelentek, ravatalára koszorut helyeztek vagy bármilyen módon fejezték ki részvételüket, ezuton is fogadják soha meg nem szűnő hálás köszönetünk nyilvánítását. *Ö. v. Szig. Józsefné és családja.*

Még csak két hétig étusit a kék csillag potom árért, mert azontul a megmaradt raktárt, miután az üzlet nygys megszűnik egyben eladja. Karácsonyi ajándékok legolcsóbban beszerezhetők.

— **Csa ó. November elején** nagy protekciónal a városi számvevőséghez került helyettes végrehajtói minőségben Kalmár Sándor 40 éves állítólag nyugalmazott gazdatiszt. December 10-én elbocsátották, mert visszaéléseket követett el. Azóta a Nagy Sándor-utca 4 számú házban lakott vadházasságban Gál Juliánával, akinek Léván 15000 koronáját elpazzalta. Több csalást követett el mint „v. grehajtó” s vasárnap este a Bárány kávést lelővéssel fenyegette. Kiderült, hogy azonos Klink Sándor hírhedt szélhámmossal, aki egy budapesti kongresszuson rendőrkapitánynak adta ki magát. Letartóztatták. Feleségét, illetve vadházastársát szabadon bocsátották.

Lepja meg a feleségét, egy nagyon szép, finom angol kosztüm kelmével 140—150 cfr. széles, métere 5 korona. Rudbányai posztókereskedésében.

Csodálatos olcsó árban árusítja ki **KERESZTES ZSIGMOND** a megmaradt női felöltőket és lánykakabátokat.

Moskovits cipőgyár!

Hölgyeknek, uraknak bámulatosan finom készítményű különféle fess formájú cipőkben dúsraktár.
Telefon 304.

Javítások elfogadtnak.

Iskolásfiuknak, leánykáknak jó erős, tartós cipők Moskovits-nál olcsó árban kaphatók.

Székesfehérvár, Nádor-utca 6.

Üzletvezető Kostyelik Sándor.

Utóállítás. Fejérmegye és Székesfehérvár ujoncai részére január 7-én utóállítás lesz a városháza nagytermében.

Razzia. A három rendőrkapitány, dr. Molnár, dr. Riller és dr. Kecznai orvosokkal hétfőn éjjel végigjárták a pákműhelyeket, hogy megvizsgálják az ünnepekre készült sütemények tésztaját és a műhelyek tisztaságát.

SZIGETI kamarai tényképész 15 % kedvezményes árban részesíti karácsonyt.

NAPONTA megrendelést. — A vasár- és ünnepnap 30 % kedvezmény tovább is fenmarad.

Téved vagy hazudik, aki mást állít, mert Rudbányai kizárólagos posztókereskedő csak a legjobb gyapju férfiszöveteket tartja raktárán.

OIYMPIA mozgófényképész-házban december hó 28 és 29 én, szombaton és vasárnap (itt először) dr. Garelhama 1 rész. (Vagy a világ legnagyobb gazembere 3 felv. kerül színe.) Négy mellékkép: 1. Elhibázott hivatás. — 2. Lottó legufabb csinyei. 3. Üzenet a holdból. — 4. A légy. Ünnepeken négy előadás 3, 5, 7, és 9 órakor. A színház jól futve van.

Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5 sz. a. a, Zirci templommal szemben).

Nagy választék karácsonyi cukorkákban és díszekben

SZALON CUKOR

olcsó árban
Fiumei kávébehozatal, (Barátok épülete.)

**Önkéntes árverési
hirdetmény.**

Özv. Wieger Ignáné és örökösei székesfehérvári (Zámoly-utca) lakosok tulajdonát képező 6 db. ingatlan, u. m.: egy ház, három buzaföld és két kaszáló rét január 5-én délelőtt 10 órakor a városház nagytermében nyilvános árverésen eladtnak.
Az örökösök.

Színház.

Péntek, december 23.

Farkas. Senkiesem akarta hinni, hogy a Farkas harmadszorra telt házat vonz. A hétfő esti évadason azonban minden ülőhelyet elfoglalt a közönség. Az előadás nagyon jó volt. A szereplők egyre jobban bejönnek szerepeikbe úgy, hogy a legkényesebb igényű publikum is megelégedéssel nézheti a fehérvári színházban a Farkast. Fekete Irén Déri és Zilahy mint első előadásunkról írott referádnkban írjuk, a legnagyobb ambícióval játszó ezeket a szerepeket. A két huszártiszt Szántó és Szepesi, jobbakt voltak mint először. Kovács, a kegyelmes-asszony titkára ma nagyon jó volt s a kegyelmes asszony (Benes) is jobb volt mint eddig. A pincerek azonban hétfőn este úgy viselkedtek magukat, mintha nem egy előkelő vendéglő, hanem valami lebutított alkalmozottai lettek volna. Dérinek csak azt a farkasról szóló mesét kellene hangosabban monda-

nia, mert sokan azok pedig tenyereikkel is megtoldották illeiket, némhalották és zúgolták emitt.

**Önkéntes árverési
hirdetmény.**

Stéger örökösök tulajdonát képező Bástya-u. 10. szám alatti emeletes ház, vendéglővel 1913. január hó 3-án d. e. 9 órakor a városi árvaszék hivatalos helyiségében (Szégyény Marich-utca) magán árverésen eladatik.

Részletesebb feltételek ugyanott és dr. Eisenbarth Ferenc ügyvédnél (Várkör-ut 36.) tudhatók meg.

Stéger örökösök.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Pirosalma utca 2 szám alatt házak, (150 öf) eladó. Bővebbet Pechakker András kőművesmesternél Csonka-u. 6.

Ujabb hittudományi műveket régi történelmi munkákkal becserelek. Cim a kiadó hivatalban.

Eladó ház. Palotai-utca 73. sz. ház, 8 kisebb lakás, istálló és 1200 öf-ös telekkel jutányos áron és előnyös feltételek mellett eladó. Felvilágosítás nyerhető Iskola-utca 8. sz. I. em. 5. ajtó.

Erdélyi dió, egészséges, kilogramonként 40 percent hófenér dióbélért kezeskedem. Egy kilogram 90 fillér Arany Gyula fűszerkereskedőnél Budai-ut 23.

Eladó ház. Csutura-utca 8. számú ház, lakás, istálló és 300 öf-ös telekkel eladó. Tudakozóknál Iskola-u. 8. I. emelet 5. sz.

COLLNER VINCE

gyógyszertára a

MAGYAR KORONÁHOZ
Székesfehérvár Városházter.

Kül és belföldi gyógyszer különlegességek.

A legtöbb pipere és illatszerek.

Kötszerek gumi áruk.
és az összes drogua cikkek nagy raktára.

VEGYVIZSGÁLATOK
eszközölkötnék.

A páratlan és csodás hatású

HYGIENIKUS FOGPASZTA

készítője.

ÉRTESÍTÉS.

Az Általános bank és takarékpénztár részvénytársaságnál, Székesfehérvár heti 1 korona befizetés s csekély pótdíj ellenében **1000, azaz Egezer koronát**

biztosíthat magának, aki az intézetnek újonnan szervezett takarékbiztosítási osztályába tagul belép. — A befizetések segélyegyleti mintára hetenkint teljesítendők. E befizetések bármikor felmondhatóak, amely esetben az erre vonatkozó szabályzatok értelmében, a teljesített befizetések visszafizetnek. — Amennyiben a befizető heti befizetéseit 15 éven át pontosan teljesíti, a 15-ik év végén

1 korona heti betét után — 1000, azaz Egezer koronát kap ha pedig a befizető 15 éven belül bármikor elhal, az esetben törvényes örökösei, vagy az általa előre kijelölt kedvezményezett kap

1 korona heti betét után — 1000, azaz Egezer koronát s minden további 1 korona után, további 1000 koronát. Ezen összegnek, a vonatkozó szabályok szerinti pontos ki fizetését a „Dorürecht“ életbiztosító társaság (magyarországi igazgatósága Budapesten, V, Marokkai-utca 2., saját palotájában) biztosítja és az

Általános bank és takarékpénztár részvénytársaság
Székesfehérvár eszközi.

E befizetések alapján a bank kölcsönöket is folyósít.

Tagul bárki és bármikor beléphet, annélkül, hogy az év folyamán már lejárt hetszék kifizetni kellene. Vidékiek befizetéseiket postatakarékpénztári csekk útján, teljesíthetik. Részletes felvilágosítások az intézet helyiségébe a hivatalos órák alatt mindenkinek készséggel adatk.

**Székesfehérvári
Butorkészítő**

**IPAROSOK
ÁRUCSARNOK
SZÖVETKEZETE,**
mint az O. K. H. tagja.
Telefon 258.

BUTOROK

minden stlyben és kivitelben olcsón kaphatók.

Ugyanitt modern
**hálók,
ebédlők,
ariszobák,
szalonok**

és egyéb

butorberendezésekről
díjmentes költségvetéssel szolgálnak.

Valódi

telnai szőnyegek,

mely termelő-szövetkezeti áruk, előnyös árakban kizárólag szövetkezetünkben kaphatók.

A tisztelt közönség pártfogását kéri

AZ IGAZGATÓSÁG.

**Székesfehérvár,
Kossuth-utca 10.**

Karácsonyi vásárunk keretében NAGY MARADÉK

kiárusítást

rendezünk, mely alkalommal ruhaszövet, barhet és mosós maradékok a legmegfelelőbb méretekben kerülnek eladásra. Kész női fehérneműek, vásznak és chifonokban a legdusabb választék.

Női és leányka

KABÁTOK az előrehaladt idény miatt mélyen le szállított árban.

LAX ÉS MARTIN

divatáruháza
Székesfehérvár,
Nádor-u.
TELEFON 168. SZ.

„STYRIA-UNIVERSAL“
KÖTŐGÉPEK
megmunkálnak finom és vastagszálú pamutot ugyanazon gépen.
Arjeyzék ingyen. — Részletfizetésre is.
STYRIA-KÖTŐGÉPGYÁR, GRAZ, III.
Képviselők kerestetnek.

Csak legyetek békében és vásároljatok R U D B Á N Y A I I M R E kizárólagos posztke-reskedésében. Székesfehérvár Nádor-utca.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!
Valódi szőrme-boák és müffök! — Olcsó trico ruhák! — Selyem-, szövet- és flanel blousok!
Divatos női és lányka kabátok, tollak és selymek!
Férfi és női shevraut és box cipők!

GYERMEK CIPŐK!
KOVÁTS ANTAL
uri- és női divatáruháza. Városház-tér.

NÉPÜNK
felvilágosodásának legnagyobb ellensége, szellemi elmaradottságának s anyagi nyomorúságának egyik legfőbb oka
az ALKOHOL.
E nagy ellenséggel szemben a nép hivatásos vezetőinek kitűnő szolgálatot tesz
DR. GRIGER MIKLÓS
most megjelent, nagy tudással, meleg szívvel, praktikus érzéssel megirt könyve:
Lelkipásztor az antialkoholizmus szolgálatában
ÁRA 2 K 40 f. — KAPHATÓ A SZERZŐNÉL, SÓSKUTON

HAVRANEK LAJOS
szobrász-és kőfaragótelepe
Beléskül földi-gránitsyenit-és márvány-síremlékek: épület-kő-és szobrász-munkák művészi-síremléktervek
Székesfehérvár-Simor-utca-10

VÉDJEGY.
EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK
Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezen védjeggyel ismerhetők föl.

FIGYELEM!
Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-ös varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.
SINGER Co.
varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.
— SZÉKESFEHÉRVÁR. —
Nádor-utca Töltényi-féle ház.

PARK-SANATORIUM

BUDAPEST, VI. Aréna-ut 84/b. Városliget.

Főváros legújabb sanatoriuma

sebészeti urológiai és nőgyógyászati

osztályokkal. — A legmodernebbül berendezett sebészeti és nőgyógyászati osztály 4 műtőteremmel. — Az urológiai osztály vese, hólyag és prostata betegségei részére diagnosztikus és gyógyító felszereléssel. Mérsékelt árak. Kívánatra prospectus.

Vezető főorvos:

Dr. MILKÓ VILMOS operateur.

Az urológiai osztály főorvosa:

Dr. LAKATOS VICTOR.**Varrógépjavítások**

műhelyünkben gyorsan és szakemberien készíttetnek.

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legrégibb varrógép-üzlete.

Székesfehérvár, Nádasztrca, Tölgényi-ház

Értesítés.

Értesítjük, a nagyérdemű közönséget, hogy a nagy karácsonyi vásár már megkezdődött. Raktáron tartjuk a legújabb divatú női bluzokat, úgy szintén lüster, glóh és karton kötényeket, továbbá férfi és női alsó ruhákat, nagy választékban minden fajta Krausz J. gyártmányú fűzőket. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogást kérve maradunk tisztelettel

Mikó Nővérek,
Szógyény Marich-utca.**Székesfehérvári****BUTOR-**

készítő iparosok szövetezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet Tagja. — Telefon 258.

Saját készítményű butorainkat óriási mennyiségben tartjuk raktáron, legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, melyre a n. é. közönség figyelmét felhívjuk.

Munkáinkért a legmeszebbmenő szavatosságot vállaljuk.

A t. közönség pártfogását kéri a

Szövetkezeti Igazgatóság.

Sz.-fehérvár, Kossuth-u. 10.

Üzletáthelyezés

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy üzletemet Háltér 10. sz. Auerbachházból Schlammadinger vaskezeskedéssel szemben, Simor-utca 1. sz. alá helyeztem át. Megérkeztek a legfinomabb Stejer és erdélyi almák, tiroli maroni, úgy szintén narancsok, datolya, malaga és dió és mindenféle déli gyümölcs különlegességek a legolcsóbb árban kaphatók. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérjük kiváló tisztelettel

Virág Lőzsef és társa.**LEGSZEBB****karácsonyi ajándék**

egy jó és mégis olcsó zongora, vagy pianinó.

Egy angol szerkezetű két pedálos zongora, panczer konstrukció, panczer hanggerendával, moderátóval. 175 cm. hosszú, 145 cm. széles eladó.

Egy mahagóni pianinó ugyanolyan szerkezettel eladó.

ROSENSTEIN

Iskola-u. 6. Telefon 291.

HALLÓ!**SÜRGÖNY! — SÜRGÖNY!****A nagy karácsonyi vásár**

már megkezdődött a verseny bazárban. Kaphatók minden-nemű fiú- és lányjátékok, ugyszintér önműködő motorok, valamint babák, babakocsi és hintalovak nagyválasztékban. A legolcsóbb árért. Tisztelettel

Mikó Ferenc,

Szógyény Marich-utca.

Babajavítások elfogadtnak.

KÖNYV és PAPIRÜZLET
KOSSUTH-UTCA 15.

Egyeztessük össze a kellemest a hasznossal és vásároljunk

karácsonyi ajándékul

író és rajzszerkeket gyermekeink részére.

Könyvek, mindennemű papírok, íróeszközök, gramofonok és elsőrendű gramofon lemezek

mélyen leszállított áron kaphatók.

Szíves pártfogást kérünk kiváló tisztelettel:

Horváthné és Rónainé.

„VARÁZSFUVOLA“

árki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsuvola“ renkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 koron. Cs. és W. Wagner „Hangszer-Király“ országszerte elismert legolcsóbb hangszer-áruházában kapható, Budapest József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

SZENT ISTVAN

ártézi, gőz, iszapmedence és kádfürdő.
Székesfehérvár, Bástya-utca 3. szám.

Tisztelettel értesítem a m. t. közönséget, hogy a Szent István gőz- és kádfürdőt megvettem, a melyet két ártézikattal és iszapmedencével kibővítettem, teljesen újonnan átalakítottam és minden igényeknek megfelelően berendeztem. Ártézikutaim kifogyhatatlan mennyiségű, gyógyhatású kristályvízzel látják el napoként az összes fürdőmedencéket.

Ami a fürdőkezelést illeti, azt személyesen fogom vezetni és előre is biztosítom a m. t. közönséget, hogy a legpontosabb kiszolgálás, rend és tisztaság tekinteteken szigorú ellenőrzést gyakorlok. Személyzetem elsőrendű masszírozók és tyukszemvágókból áll, akik szakképzett-ségük és előzékeny modoruk által iparkodnak majd a mélyen tisztelt közönség elismerését és szeretetét megnyerni.

A mélyentisztelt közönség szíves pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Ifj. TÖGL GYULA,
fürdőtulajdonos.**Gőzfürdő napok:**

Urak részére: Április 1-től október 31-ig reggel 5 órától, november 1-től március 31-ig reggel 6 órától déli 12 óráig. Ünnepek és vasárnapokon egész nap.

Hölgyek részére: Napoként délután 1 órától este 6 óráig. — Pénteken egész napon át.

Fürdődíjak ruhával együtt:

Gőzfürdő	—60
Gyermekek 10 évig	—30
Porcellán kád	1—
Cinkád	—80
Hideg-gyógyfürdő	—60
Iszapfürdő	2—
Szénsavas-fürdő	2—
Sóstürdő	120

BÉRETJEGYEK: 10 db. gőzfürdőjegy 5 K, 10 db. porcellánkádfürdőjegy 8 K, 10 db. cinkád fürdőjegy 7 K.

KARÁCSONY.

Karácsony.

*Jöjj holdas éjjel, öröksugáros,
Títkok kapuját nyisd menyeyiváros!
Hajoljatok álmodó fügefák,
És bús fenyők és szende mirtuszok.
Szikrázások társatlan csillagok:
Mert most születnek égi, nagy csodák.*

*Kietlen jászol, okosszemű barmok.
Éhes szegény, dúskáló zsarnok,
Pásztorok, a föld sóhajos népe,
Nektek hirdeti hangos angyalének:
Dicsőség a mindenség Istenének
És szívetekbe szálljon égi béke.*

Színházban

voltam tegnap, mert ráült a lelkem lombtalan fájára egy csunya, szürke madár, a hiábavalóság madara. Hát színházba mentem, ott megmosolyog egy pár ostobaságot az ember, ott megnevet egy pár ostobát az ember, aztán megvigasztalódik, hogy nem is olyan ostobaság az: élni ezen a szép világon. Mondom: beültem a színházba és ott szerföltöt érdekes dolgokat tapasztaltam.

Hogy az elején kezdjem, van a bemenetnél jobbra egy kálikka. Olyan automataféle. Az automata egy hölgyet ábrázol. Ha pénzt dob be neki az ember, az automata kidob egy papíros. Szavahihető emberek állítják, hogy számos könnyelmű lény akad, aki pénzét az automatába bedobja. Aztán a színház valamennyi ajtajánál ácsorog egynehány dologtalan hölgy. Ezek szenvedélyes papirosgyűjtők. Felebarátom, a hölgyek kikapják a papírosat a kezéből s hogy te a jogtalan elsajátításért jeljelentést ne tihess, belekényszerítenek egy székbe. Két óra hosszat ott kell ülnöd. Most már se pénz, se papír. Ha unnád magadat, vásárolhatsz egy hatoson egy mindennap megjelenő esti lapot. — Ugynevezett szinlapot, vagy magyarosan szines lapot. Hol kék, hol fehér, hol piros a színe. Na — gondolod —

ha már itt kell ülnöm, nézzük meg mi újság? És olvasod a lapot. Hát teli van nevekkel. No ezt nem értem, morgod és csendesen, de buzgón unatkozni kezdesz. Egyszerre csak — láss csodát — mozog ám felfelé a szemközti fal. Pedig kár érte, mert te már tünődni kezdted, hogy mégse lehet igaz a majom elmélet, mikor a képen borjufókák járnak díszmagyarban. Talán a borjufoka elmélet jobban megállja a sarat?

Szóval felmegy a fal s vele együtt az a rendezetlen valásu magyar géniusz is, aki ime egy pincéből monoplánoz a borjufoka feje fölé, kanyargó benzinfüst fellegét pöfékelve a levegőbe. Most szinte hihetetlen dolgok következnek. Jól ismert urak és hölgyek jönnek elő. De hogyan? Az egyiknek nagy bajusza, nagy szakála van és teteti magát, hogy ő öreg, pedig te is ismered és tudod, hogy fiatal és téged nem csap be, mert te tudod, hogy si-ma a képe, mint a tenyered. Te ezen csodálkozol jámbor felebarátom, de szinte elámulsz, mikor rövid szoknyácskában belibben egy felnőtt, teljes koru hölgy és úgy viselkedik, mint valami baktis leányka, akinek egyik kereke hiányzik. Lót-fut ide-oda, értelmetlen dolgokon nagyokat kacag, énekel, mikor senki nem hántja, aztán hol kiszalad, hol beszalad. És milyen könnyelmű! Ha más mon-

daná, el sem hrném: minden szíre-szóra ölkezik, csókolozik ismeretlen emberekkel. Nem is szólnék arról, hogy hol egyedül, hol párosan furcsa ugrabugrálásokat cselekszik, ha közben nem hengegne, hogy jó cipő van ám a lábán, meg meri mutatni a talpát. Ez teljesen felesleges, mert ugyanis elhiszszük és igen illetlen.

Felebarátom, te nem nézheted pirulás nélkül, hát inkább eltakarod a szemedet egy erre a célra szolgáló eszközzel, amit gukkernek hívnak. Sajnos olyan szerszámot nem árulnak, amivel a füledet is eltakarhatnád, az éneket kénytelen-kelletlen végighallgatod. Azonban dühödben mikor befejezték, tenyereidnek összeütése által fületsértő zajt csapsz. Mire azok azért is táncolnak és énekelnek.

Ámde ki győzne sorra szedni minden fonákságot? Valamennyi hölgy képfestéssel foglalkozik. A képét festi. Következetesen álnevet használnak és a foglalkozásukat is eltitkolják. Némelyik nagyzási hőbortban szenved, azt hiszi ő gróf, báró, sőt herceg. Még király is előfordul. Összevissza házasodnak. Minden este más-sal. — Házastársak elválás nélkül más házasságot kötnek. — Hajadon leányokról azt állítják, hogy férjük van és gyermekük. — Sőt idegen gyermekeket saját vérük gya-

nánt állítanak és érthetetlen módon rábírák őket, hogy állszüleiket papa-mamának szólítsák. Ha egyikük elmegy vacsorálni, azt mondják meghalt, vagy a Fidzsi szigetekre utazott, mikor ez nyilvánvaló hazugság. Sőt látszólag gyilkosságot is elkövetnek, mikor is egyik a halottat adja, pedig kutyabaja.

Ime felebarátom, csak egykettő a rengeteg csodagörgőből. Én váltig csodálkozom, hogy meglett, felnőtt és némileg értelmesnek nevezhető urak és hölgyek miképp adhatják rá a fejüket ilyen világcsalásra. Hiszen ha csak egyszer egy évben, farsang utoljában csinálnák, értem. Legyen maskara is. De mindig, napról-napra olyanokat tetetni és hazudni, amit úgy se hisz el senki? Hisz ez céltalan és farsasztó dolog, amellet elveszi a komoly kenyérkeresetre szánt idejüket. Ha csak nem töképenzesek miből élnek? Elképzelni sem lehet. Én szükségesnek vélném az orvosi beavatkozást, mert bűnös hypnotizálást látok fenforogni. Valószínűleg az automata hipnotizálta ezeket a szerencsétleneket, hogy értéktelen papírosait eladhassák.

Hatóságok és társadalom!
Mentsük meg e szegény betegeket!

—más.

Lehetek vagy nem lehetek?

Lehetek erkölcsös vallás nélkül, lehetek korrek, jellemes hit nélkül. Ezt tanítja a modern evangélium, ezt olvassuk kedvenc újságainkban, ezt halljuk uttőró előadásokban, ez röppen el a tudományosan képzett egyetemi tanár szájából ép úgy, mint a „Népszavá”-ból műveltté lett demokrata agitátor szónoklataiból.

Lehetek erkölcsös, tisztességes ember vallás nélkül. Ha lehetek, akkor főlöleges a vallás a templomban, minék a hit az emberek szívében? Ha lehetek, akkor minék a hitoktatás az iskolákban? Ezeket olvassuk és halljuk s sokan behódnak. Behódnak egyesek, behódnak társadalmak, behódnak nemzetek, mert hát úgy vagyunk ezzel is, mint sok mindennel, hogy nagyon kevéssel megelégszük a mi tudományra büszke korunk, mihely olyan igazságoknak el nem fogadásáról van szó, amely előítéleteivel meg nem egyeztethető.

Lehetek erkölcsös, tisztességes vallás nélkül. Ez úgy látszik, mintha azt hallanám: lehet virárgöz természet napsugár nélkül. Ez úgy hangzik, mintha azt olvasnám: lehet szörves élet levegő, oxigén nélkül. Az északi és déli sarkon nem lehet látni tropikus növény és állatvilágot, mert kevés jut oda a napsugárból. Ilyen a vallás és az erkölcs viszonya is. Amint a természetnek, szüksége van az erkölcsnek a vallásra, a hitre.

Azt még nem tapasztaltam, hogy igazán vallásos, meggyőződéses lélek, jellemtelen, erkölctelen lett volna. De azt napról-napra látom, hogy úres jelkek egyuttal úres jellemek, vallástalan egyének, egyuttal erkölctelenek, hitetlen nemzetek egyuttal erkölctelenek elnyedteké lettek. Ezt a multból tapasztaltam. A jövőre vonatkozólag pedig kérdem: vajjon Istenbe vetett hit és bizalom nélkül mi adhat erőt arra, hogy minden magasabb motívumon kívül magunkra erőszakoljunk szabályokat; mi adhat erőt arra, hogy önző hajlamainktól megszabadítsuk magunkat? Még az ugynevezett művelt emberek sem képesek gyakran arra, hogy a kísértések között, tudjanak becületesekek, tisztességesek lenni. Mi lesz akkor azzal a tömeggel, melyet olyan könnyű felizgatni, félrevezetni? Mi ad majd erőt annak a műveletlen profetárságnak kitarására, önmegtadadásra, hogy áldozatok árán is becületludó és erkölcsös legyen vallás nélkül, Isten nélkül?!

Lehetek-e erkölcsös vallás nélkül, hit nélkül? Lehetek-e józan, mikor a vallás ellenségei közé szegődnöm? Lehetek-e nyugodt lelkiismerettel, mikor a nemzet felforgatóival szövetezem s én is küzdök a hitoktatás ellen az iskolában? Nem lehetek józan ésszel nem lehetek.

Papp Lajos.

Csicseri lakodalom.

Istának adta magát az öreg kutyá, Bakos Miska. Egész Zemplén tudott róla, hogy mindétég hajlandóságot mutatott az ivásra, de hát: ki igyék ha a tokaji szőlősgazda — nem. Rut nagyokat ivott. Kűtön kupát csináltatott magának az ujhegy-i czinóntővel: olyat, amelyeknek két feneké volt, hogy az ő kupájából még akkor is lehessen inni, amikor már fenékig kiürült, persze — az első fenékig. Nagy öröm az, ha az ember a kupájából még akkor is ihat, ha már egyszer kiitta. . .

Ivott derűre-borura, ivott a királyért, meg ivott a császárért. A királyért nagyot ivott, mer hogy az a magyar király, a császárért is nagyot ivott mivel hogy a császár — mint mondá, — nagy ur. De bárkiért is ivott, légyen Bakos Miska, — mégis mindig csak Csernei Erzsike miatt ivott.

Serette azt a lányt, és ha üritgette a kűfenekűt, akkor úgy dohogott magában:

— Nem köllöttem? — persze... Én nem köllöttem... Bezzeg az a kajalábu Csicseri kölyke, — az igen... Az én szerelmem semmire sem jó, — amazé meg parádéra is jo. Az én szerelmemről azt mondta, hogy az csak olyan: volt, nincs, akár csak ez itt ni!

És felhajtá fenékig a kupát (a második fenékig), azután jobb szemét jól összeszorítva, bal szemöldökét a homlokára felhuzva, alsó ajkával szájába boruló nagy bajuszát leszopva, dörmögé magába:

— Volt — nincs!
Igy üldögélt bor mellett naphosszat, féléjszakán át, mignem a sok üldögéléstől, — rezes orru lett úgy, hogy mikor szent karácsony napján az ajkához emelt kupa bortükrében meglátta orrának szörnyű virulását, csak meghökkent, s felemelve öklöbe szorított balkezét, odafenyegedett, amerre éppen a leányzótt lenni gondolá, s felkiáltott:

— A te bűnöd ez, Csernei Erzsike!

Eppen vele ivott Debrekőzi Gyurka, a literátns. Láta hallotta, mint öklözte a levegőt Miska, mint fenyegette a viruló hajadont, hát kiürítven a maga kupáját, azt mondá:

— A magad gyönyörűsége ez és nem a Csernei Erzi bűne.
— No nem-é! En tudom azt, hogy bezzeg csak az övé... Csak, csak...

— Ne bántsd őt.
— Nem bántom, soha én egy nőstény verébliókot még nem bántottam. Hát miért bántanám azt a kis paradicsom-madarat lélek gyönyörűségét, szív örömét? De hogyha rá gondolkok, — pedig ez a kupa a megmondhatója, mily sokat gondolkok rá, — hát egyszeribe előg a keserűség, a bánat és az ördög tudja, miért? — de a szomjuság. Aztán, mit csinál az ember, ha szomjas... No, mondó csak Gyurka bajtársam, mit csinál az ember, ha szomjas, — hát hadd lám, — te mit gondolsz?

— Hát — iszik.
— No, ládd-e, — én is így tudom, persze, iszik és iszik addig, amig szomjas. És hol van a szomjuság vége? A mámborban van, az édes, a jó, a puha, a mindent fe-

ledető, mámborban. Amikor a világ körülötünk ledől valahova, amikor az igazat látjuk, hogy a föld való igazában elkezd frogni és mi, mintha hajókáznánk a feledés hullámain... úgy...
— Hadd el, — ez az én boldonságomnak a legvége... Régen kezdtem én azt el ott a Csermeik kertje alatt... Aztán folytattam, már az udvarukon, meg a belső palotán... majd öregbedett a boldonságom, mikor egyszer szép hullós-csilagos nyári este volt, a méhesben ültünk... Verje meg az átok azt a kalendáriumszinálót, aki azt a napot benhagyta a kalendáriomban!

— Szeretted?
— Szerettem!
— Bolond!
— Bolond!
Elhallgatott. Nézte azt a legyet, amely az immár ujra megelt kupa kávján körbe lűtkált... Aztán lassan, fojtott hangon maga elé beszélt:

— Szom-jas va-gyok!
És a kupa kiürült... Kiürült mind a kettő.
Debrekőzi Gyurka már a ivás mezején ott tartott, hogy mindenáron ki akarta mutatni a jó barátságát, amivel Bakos Miskához érez.

— Mondanék én neked viaimait, Miska! — kezdé.
— Mond! — felelé a másik.
— Állj boszut... Mondom neked, állj boszut. Szörnyűt, retentetességet...
— Rajta?... Erzsikén?... Hát kinek tartasz te engem? Toportányféreg szűlt-e? Vad, gonosz hiéna dajkált-e? Kilopta-e sziveimet az a fenevad áspis-kigyó? Azt hiszed, hogy lehet az? Soha, soha. Nem, soha.

— Nem is rajta állanék én boszut!
— Hát kin? Talán a sekrestyésen, aki az ő keresztelőjén a keresztvizet adta a főur kezébe?

— Bolond! Hát én tudom, kin.
— No, ugyan, kin?
— Csernei Erzsike Orosz László mátkája. Tudod-e...
— Bezzeg tudom.

— Hát azon állanám a boszumat. Nem okoznék szomorúságot, keserűséget, gyászt a leányzóknak, csak valami olyat tennék, hogy tudom Istenem. Sohase feledné el, mig él, hogy én is ott voltam a lakodalmán...
— Mit tennél például?
— Mit tennék? Hát akár elfog-nám, amikor a lakodalma meg és csak másodnap ereszteném oda, amikor már a nésznp mind haza takarodott.

— Nemes embert lefogni? No iszen!
— Rágyujtanám a falut a lakodalom napján.
— Szegény nép, miért átkozzon az engem...
— Hát kigondolnék valamit, amiért világszuffa lenne az a férfi, mig eleven...
— Kigondolnék — hát tedd azt!

— No várj... Igyunk elébb... Ittak.

— Gyurka aztán fösszú: lépésekkel mérte fel az ivót. Háromszor sém ment végig a keskeny, hosszú szobán, amikor csak fejen ütven magát, felkiáltott:
— Megvan!
— No, mondjad!
— A tervem ez: Vízkereszt utáni keddre van tűzve a lakodalom napja. Jó! — Hát azon a napon vagy száz legényrel rányitunk a csicseri kuriára. Körűllűjük, jó fegyvereink velünk lesznek...
— Nem, az nem lehet, — úgy megijed a szegény... — a szegény asszonyép, — hogy...
— Nem lesz oka. Bekűldünk valakit, aki elmondja, hogy senki se féljen, nincs köztünk rosszmájú egy sem. Amit mi akarunk, tréfáság, lakodalmi bohóság, semmi egyéb.

— Aztán?
— Aztán? Hát aztán beme-gyünk a házba és — levetkűz-tűjük a vőlegényt — egész pőrére... s hogy még nagyobb csúság es-sék rajta, minden ruháját elvisz-szűk magunkkal, — úgy aztán mehet a lakodalomba?

Bakos Miskába belebujt az ördög. Felkapta a kűfenekűt és kiru-gaszkodott a szűk szoba tisztá-sára s ott kezdte járni a táncát. Közbe kurjantott nagyokat:
— Hej, huj! Dinom-dánom
A világot én nem bánom
Kivágom a kurjantásom:
— Heje, huja, haj!

Vesztett kedve kerekedett. Bor-ral öntözé a padmalyt, meg a menyezetet, aztán hogy nem volt elég tág neki a szoba, felugrott az asz-talra és ott táncolt. Táncolt, amig a szusza engedé.
És leugrott ismét az asztalról s akkor Gyurka nyakába szökkent. Ölelte, csókolta.

— Öregapám, apám, fiam, an-gyalom, istenem... vagy mim vagy te énnekem. Csókolom azt a nagy csalálmta eszedet, aki ily jól kiokoskodta ezt a kicsodát. Nagy-szerű, remek, isteni!
A kacagástól nem tudott hová lenni. Összeesett a kuckóban és ott maradt fekve.

Igen, ez a szomjuság vége, — amikor csak kiszalad a láb alól ez a nyomorult föld és mi, mintha hullámokon hajókáznánk és a többi...
A terv jól volt kigondolva, de mikor egész máskép sűlt el.
Bakos Miska, aki a talpasok hadnagya volt, s mint ilyen, köz-tekintélynek örvendett a gyalognép körében, erre a kis tréfára könynyen kapott száz derék legényt. Különösen, mikor még azt is be-sugta valaki a talpasoknak, hogy aki milyen ruhát el tud csipni, az az övé. No, hogyne — arra aztán mindenki hajlandó volt ellátogatni Csicserbe.
Vízkereszt után való kedden meg-indulának a talpasok mintegy szá-zan.
Bakos Miska honn maradt, hogy gyanut ne fogjon a lakodalmas népség... De a száz talpas csak lépte a havas utat Csicser felé.
Ott vígan állott a világ. Pompás uri népség, sok jeles nemzetség űlt együtt. Ott volt Csicseri Ferenc uram feleségével, Mokcsay Ilonával, meg a sógorával, Mokcsay Ferencel, aki dehogy hagyta

volna otthon szép fiatal feleségét, Végh Zsuzsánnát. A fiatal legény-nép körüljárta azt a híres szép liljom-asszonyt, Budaházy Ferenc-nét, Székely Borbálát, Csicsery Péter uram meghagyott özvegye, Péczely Kalára nagyaszonnyal ott sürgött-forgott a menyasszony-öltöztetők között, s maga adta Kapossy Istvánné asszonnyal kezébe a sok szép öltözéket, meg aranyaszt: gyöngyajakéket, hogy adja fel a „lelkem violám patyolat ártatlan testére.“ És Kapossy István rektor uram a kuria egy magános szobájában állt s ugyan rágta a ludtollat, készítvén ünnepi kadenciákat, melyekkel becsületét akarta mutatni a jeles, minden erényekben ékeken tündöklő mátkapárnak.

Írta szegény rektoram a rigmusokat, írta hogy még a szivedobogása is meg-megállott a gyönyör mián, amikor a szomszéd szobából jédt jágatás, kétségbeesett futkosás halltszik.

Kinéz az udvarra.

A sok cselédnép ott hever a földön, guzbakötte keze-lába. A kutyák dühödten csaholnak és nem mernek közel férkőzni azokhoz a marcona legényekhez, akik minden ajtót, ablakot elállnak.

Ő maga füle mögé böki a ludtollat és úgy fut a palotába, ahol is keserves sikoltozást, kegyetlen átkozódást hall. Asszony-, leány-nép jágat, férfinép fegyver és szentek neve után kapkod. Míg nem megjelenik az ajtóban Debrecző Gyurka.

Nagyaszonnyim és uraimék, — kezdő a szót faragni — csend legyen itt e derék, nemes házban és békesség. Az Ur a mai szép, szent napot rendelé nemes, nemzetes és vitélő Csicsery László urunk lakodalmát, amiért neve áldassék örökkéig.

Eljöttünk mi is, hogy résztvegyünk e szép nap örömeiben s egy kis jámbor tréfával édesítsük e mai nap szép emlékeit. Ne féljen senki, mert bántódása nem leend itten másnak, mint a sült malacnak, meg a pincetoknak. Ami kis bohóság pedig itt esni fog, az ne essék senkinek se zokon, — jámbor szándékból ered — oly igaz, mint én!

Még a beszéd végére sem ért Gyurka, amikor a talpasok a lakodalmas nép közé vergődtek, ott legelőbb is körülállták a völegényt. Egy-kettőre a levegőbe emelték szegény fejét s alig vette észre, nem volt rajta egy szál ruha sem. Szörnyű sikongás, csapkodás keletkezett Csicsery László bujkálva kerestett utat ki a palotából.

De bezzeg a talpasok, — ki ami ruhadarabot a kezébe kapott, azzal inált kifelé — s mi lett ennek a vége? Az, hogy a többi ruhához nem jutott, a vendégseregnek állott neki, azt vetkőztette, fosztogatta. A vendégek után a szekrényekre, ládákra, kamrákra kerül a sor s kifosztottak ott mindent: mátkapárt, vendéget házat.

Nem lehetett már azoknak parancsolni.

Ilyen volt Csicseryben és Csicsery László lakodalmá Csernei Erzsébettel 1677. vízkeresztnapját követő kedden.

Mi történt aztán, mi sem, nem tudom. Megtartották-e akkor a szentegyházban az egybekelést (kölcsonként ruhákban), vagy másnapra halasztották, — mondom — nem vagyok tudója.

Azt azonban igenis tudom, hogy hosszú pereskedés lett e dologból. Pereskedtek még akkor is, amikor Csicsery László uram már rég porlott künn a csicseryi cinteremben, amikor a pört Erzsébet asszony egyre szorgalmazta egészen az 1689-ik év Urunk menyemenetele után való hatodik napig (ha jobban érted így: máj. 17-ig), amikor is a tanúkihallgatások befejeztettek s kitűztetett az ítéletmondás napja. Ítélet azonban nem volt.

Miért?

Azért, mert Bakos Miska nem volt olyan bolond, hogy odamenjen, ahol eshetőleg rablás miatt pörül jár.

Mi lett volna egyéb vége a dolognak, mint az, ami minden dolognak vége szokott lenni: — a feledés.

Elfelelték ezt a híres esetet is egészen addig, mígnem egy kedves öreg dongó, amely egy nagy levelespár poros, szuette fölírásai közül kibőfűzte, elszállt hozzám és eldöngötte nekem.

Ime itt van.

Még két dolgot meg kell jegyezniem.

Primo: Bakos Miska egyre ivott, ivott; annyit ivott, hogy a per során ő rola nem is emlékeznek másképp a tanuk és bírúk mint a „rezesorru“ (náso irruilatus).

Secundo: Kapossy István uram pedig valahányszor szobakerült a csicseryi lakodalom, mindig össze-csapt a két kezét és sirva mondá:

— Oh, édes feleségem, de sok kárt vallottunk, ilyen szörnyű lakodalmat mi sobasen hallottunk, ha pediglen akkor gyorsan szaladunk, még megmarad a sok ruha mirajtunk.

Rexa Dezső.

Karácsonykor éjjel.

László János belevágott a zongora billentyűzetébe, hogy táncolni kezdett még a zongora gyertyatartója is. Valami modern kuplét akart eljátszani, olyan léhaszövegűt, mint csak ő maga, akit játsza. Próbál is vigyorogni hozzá, de nem megy. Sem a játék, sem a kedv, sem semmi.

Egyenmeg a szösz, minden embernek karácsonya van ma, csak nekem nincs. Az a komisz Pista is hogy igérte, hogy nem utazik haza, hát nem elment még a rongyos. Nincs ilyenkor egy facér jegyző az egész törvénytészen, csak én lógok itt egyedül. Gyönyörű kerácsony; mondhatom! Karácsonya? Hacsak meg nem teszem az ajtófélfát annak s magamat rá nem akasztom? Nem is volna ez utolsó dolog, úgy sem ér egy lyukas tabatkát ez a rongy világ. A! Hoci a szádat, a pofikádat... hahaha: ezelőtt még 8—10 évvel karácsonyi szent éneket énekeltem én is édes jó szü-

leimnél. Meghaltak Isten nyugtassa őket. Isten? Talán nincs is? ha van is, törődik is az velün. No hanem mondhatom, felséges karácsonyi gondolatok ezek itt ebben a paragrafusraktárban... Hoci a szádat, a pofi... coki! Ez még sem illik János! Mit igértél anyádnak? Persze—persze! Menjünk az utcára. Hátba kint szebb lesz ez a karácsony, mert ebben a két füstös dohányos lyukban förtelmesen unalmas.

És László János felvette téli kabátját, feltírte prémes gallérját, fejébe nyomta kemény kalapját, lecsavarta először az egyik szoba vállanyát, azután a másikat, bezárta az ajtót és kiment az utcára.

Bizony üres volt most a korsó. Ugy látszik a hold is unalmasnak találta ma ezt a táját, mert sehol sem volt látható. Más bolygóra kacsintgatott alighanem. A sötét égből fagyos hőszemek huldogáltak, azonban csak ritkán, épen, hogy meg volt a neve: havazik, de a földön alig látszott meg valami. Hanem hideg, az volt. Végig is szaladt László János hátán, amint a kapun kilépett.

— Brrr, melegebb is lehetne.

Mindégy. Így is jó. Vissza nem fordulok. De voltaképp merre is menjek? Jobbra? Balra? Ez a kérdés! És ez az üres utca. Egy lélek sehol. De itt úgy látom mégis jön valaki: egy öreg néni. Vajjon hová csoszog? Megnézük. Meg bizony! Ilyen fiatal hölgyek iránt ugyanis ritkán érdeklődik az ember.

Igy indult meg László János karácsony éjszaka az üres utcákon s sarkon követte az öreg anyókat csak úgy csupa hecből. Közbe elment az egyik kávéház mellett, üres volt; a másikba is benézett a lefüggönyözöttlen ablakon át, ott a kasszatündér épen egy óriási ásitott, majdnem kiesetek a hamis fogai. László Jánosnak mosolyra húzódtak ajkai, asztán tovább követte a vénasszonyt lassan, lépésben.

— No hát tessék! De hát én marha, hiszen gondolhattam volna, hogy ide megy ez a banya, a templomba. Mehetek vissza.

Meg is fordult és indult visszafelé. Szembekapta a móri szél oly erővel, hogy megint előre kellett fordulnia. És nemcsak, hogy megfordult, — hanem ment is előre. Söt utánament az öreg asszonynak be a templomba. Igen, László János bement a templomba. Hogy mi juthatott eszébe, azt talán ő maga sem tudná hirtelen megmondani, de a templomban van már ideig. Mikor belépett, kissé idegenül nézett körül, majd ösztönszerűleg keresztet is vetett, sőt, bár tudatos volt már keze mozdulása, mégsem felejtte meg el egészen. Most előbbre megy. Az oltár ki van világítva. Előtte 10—12 olyanforma vénasszony térdel, mint a milyent ő kísért ideig. Csak ő egyedül férfi. Bolonság ez János! Nem illesz te ide! Miért is jöttél be? Menjünk innen. De amint elhalad az első pad mellett, ott ül az az öreg, az a bizonyos s azt hiszi, hogy az ur talán le akar ülni, tovább, beljebb csúszik a padban. László János máma nem ura önmagának. Eszrevesszi azt a mozdulatot, észre kellett vennie és

nem bír ellentálni, beül. Ott ül. Ül és néz. Az öregasszony összeszezi a kezét és ajkai mozognak. De hiszen László János kezei is össze vannak már kulcsolva és a belsejében is mozog valami.

— egyszerűen otthon... karácsony este... szülei... ő még kis fiu... kis karácsonya az asztalon... ünneplő arc és köntös... imádság, ének... szülői áldás... szent intelmek... atyai komoly szavak... édes anyai csók... „Az édes Jézus áldjon meg jó fiam“... „igen anyám“...

László János! Mi történt? Éjfélült az óra, megszólal a kórus és az orgona és László János ott térdel az első pad szélén, arca tenyerébe rejtve. László János imádkozik. Mellette pedig egy öregasszony rekedten énekl a többivel: Menyből az angyal lejtött hozzátok...

Diabolo.

A „jól értesült“,

mindentudó ember, új típusát megteremtette a háborús titkolózás. Valakit, aki mindent tud, aki hallgatásra van kényszerítve, de becsületesz mellett tovább is adja. Ott ül a kávéházban vagy kaszinóban és titokzatosan arccal mesél nagy dolgokat. Hadtestek mozgását, katonatisztek beszélgetését magyarázza, természetesen — becsületesz mellett. És terjednek a hírek, a bolhák elefantá híznak, a legyekből aeroplánok lesznek, a melyekről máris bombaszó potyog a szerb és galíciai határon. És összeszűnnek az emberek, mindenki tódít-lódit valamit a híren. A jól értesült ember mindent tud és természetesen nem tartozik az emberiség önző és titoktartó feléhez és értesüléseit siet tovább adni. A borbélyod megnyugtatt, hogy nem lesz háború. A tyukszemvágó titokzatosan képpel fogad. Háború lesz, kérem. A főpincér vigasztalni kezd: Nagyobb baj is elmúlt már, kérem. Az agyoninformált ember hazamegy. Nem lesz háború, újságolja imádott nejének, mire az mérgesen nélt támad: Ejh, ezt te nem tudod, tatus. A frizernő, tudja. Az pedig azt mondja, hogy lesz háború. Ebből családi hadd-el-hadd fejlődik, mire a meggyötört férj a kávéháza szalad. Tulértett Rózsika, a kaszszirnő, magához inti, titkolózva és bizalmasan sugja, hogy nem lesz háború. Nekü egy vigéc mondta. És így tovább... A borbély, a tyukszemvágó, főpincér, frizernő, kalauz, levélhordó, kaszszirnő, kéményseprő, ki-bejáró maszkáló, csetlő-botló emberek hadserege mind, mind jólértesült. Egyik esküszik, hogy lesz, a másik tűzbe teszi a kezét, hogy nem lesz háború. És mikor a fejtájásig izgatóg értesülések méregbe hozzák az embert, kinosan sóhajt fel: Csak már egyszer kitörne a háború, hogy — békességem legyen.

A vegyvizsgáló állomás.

Panaszfalal van körülvéve, panaszkövel van kikövezve, panaszfával van beültetve a mi szegény városunk. Bármerre lépünk, mindenütt a panasz hangja csendül meg füleinkben. Sok adót fizetünk, kevés ellenértéket kapunk. Úszunk a sárban, fürdünk a porban s nekimegyünk a falnak a nagy sötétségben, mert rossz a világításunk. Nagy a drágaság s emellett lelketlen emberek nemcsak zsebeinkbe dugták bele markalkat, hogy verejtékes munkával szerzett filéreinket kirabolják onnan, hanem mérget kevernek ételünkbe, italunkba s így legdrágább kincsünknek, egészségünknek is ellene törtek. Ez a kapzsiságból eredő lélekzabolás annyira ment már, hogy városunk közönsége, nem tűrhette tovább és sok zűgölődés után a tanács elhatározta a vegyvizsgáló állomás felállítását. A rendőrség addig is büntette már az élelmiszerhamisítókat, csak hogy ez nehezen ment. Ha voltak valahol mintát, azt fel kellett küldeni Budapestre, az orsz. chemiai intézetbe, ahonnan csak hetek, sőt hónapok után jött meg a válasz. Addig tovább folyt a hamisítás, mert keservesen hozsznu volt az eljárás. A vegyvizsgáló állomás azonban most már kéznél van: a gyanus mintát azonnal megvizsgálja, véleménye, megállapítása hivatalos erővel bír, s a rendőrség a rajtakapás után nyomban lefűlelheti, megbűntetheti a hamisítót. És milyen szerencsénk volt! A vegyvizsgáló állomás vezetésére mindjárt kaptunk egy olyan kitűnő emtert, mint dr. Tunner Károly főreális iskolai tanár, aki hosszabb ideig tanulmányozta a budapesti, bécsi és wiesbadeni vegyvizsgáló állomásokat és Európa leg-híresebb chemiai intézeteiben szerzett tapasztalatai alapján szerzta meg a vegyvizsgáló állomás vezetésére jogosító képesítést. Nagy szaktudása mellett rendkívűl agilis, a közönség érdekeit szívűen viselő uriember, aki páratlan ambícióval tölti be nagyfontosságú hivatását. Bátran elmondhatjuk, hogy ennek az intézműnynek vezetését jobb kezekre sehogysem bízhatjuk volna. A vegyvizsgáló állomás

eddigi működése

máris nagy hasznára volt városunknak. Augusztus 1-én nyílt meg s augusztus 3-án kezdte meg működését. Azóta összesen 145 esetben teljesített vizsgálatot. Ebből 107 hivatalos, 38 pedig magánűgyben történt. A megvizsgált anyagok a következők:

Hivatalos ügyekben.

Tej. Ezzel az élelmicikkel űzték legjobban a hamisítást s

azért a rendőrség elsősorban és legnagyobb buzgósággal a tejhamisítókra vetette rá magát. Ma már egy erre kiképzett rendőrbiztos és két rendőr szedi uton-űtfűlen a tejesasszonyoktól a mintát s amely tejet az e célra való mérűvel gyanusnak találnak, azt a rendőrség átteszi a vegyvizsgáló állomásra. Az állomás eddig 72 esetben teljesített hivatalos tejjvizsgálatot. Ebből megfelelt 35, rossz volt 37.

Tejfel. Megvizsgálatott 2 minta. Mind a kettű jó volt.

Hentesárú. (Szafaládé, virsli és párisi.) Megvizsgálatott 22. Itt már elérűtk azt, hogy a hentesek nem festik ezeket az árűkat. Marschall Nándor járt elűl a jó példával s most már hasankűnt a többiek is abbahagyják a festést. Egy miniszteri rendelet 2 % keműnyítű használatát engedű meg a kolbászűléknűl. A Marschall Nándortűl vett mintákban nem volt keműnyítű, a többirűl ebben a cikkben hallgatnunk kell.

Vaj. Megvizsgálatott 11. Jó volt 8, rossz 3.

Paprika. Megvizsgálatott 9. Mind jó volt.

Kűtviz. Megvizsgálatott 3. Jó 1, rossz 2.

Magán űgyek.

A közűnség körűbűl magán űton 38 esetben keresték fel a vegyvizsgáló állomást s e 38 vizsgálatbűl 23-at szűvessűgbűl teljesített az elűzűkeny vezetű tanár. Megvizsgálatott:

Vaj 1. Rossz volt.

Kűtviz 5. Mind az öt rossz volt. Hárűm íhatű, kettű íhatatlan. (Kell ám a vízvezetűk).

Bor 1. Jó.

Anyatej 1. Zsűrszegűny.

Petrűlűm 1. Jó.

Buzakorpa 1. Rossz.

Szűnkűnűg 1. Jó.

Kűzet 1. Megállapított rűla, hogy műszűfa.

Festűk. 6. Ezt a javítűintűzet gondos vezetűsűge vizsgálatta meg. Ugyanis gyermekjűtűkűk festűsere használták s azt akarták megtűdni, hogy nem tartalmaz e műrges anyagot. Megállapított, hogy arzenmentes.

Tej 18. Csak 3 volt rossz a többi jó.

A rendűrsűg az élelmiszerek hamisítűit s forgalombahozűit minden egyes esetben megbűntette. Bűntetűs pűnzekbűl több ezer korona folyt e a szegűnyek javára s a hamisítűs űrvendűtesen megcsappant.

Igen érűkees s jelentűsűgtűljes eredműny várhatű a most vizsgálat alatt levű hivatalos űton áttűtűt anyagokrűl. Ezek a kűvetkűzűk: 2 kűtviz, 1 takarmányliszt, 1 kűkuszojászűr, 13 nyers (zűld) kűvű, 5 pűrkűlt kűvű, 1 műk, 5 fűhűj, 1 darált kűvű, 5 bűr, 2 szekűbűbűr s 1 szűrp (gasűs).

Mint látjuk valaműnyia a mindennapi kenyerrűnkben elűfordulű anyagok, melyekrűl rendkűvűl fontos, hogy jűk-e azok, vagy rosszak. Miután a vegyvizsgálò állomás eddigi munkáját statisztikai adatokban összefoglaltuk, nűzzűk meg, milyen annak a

berendezése,

amitűl nagyban függ, hogy az intézműny eredműnyes s pontos munkát tud-e produkálni. Aki nem látta, nem is gondolja, hogy a mi szegűny városunknak ilyen gazdag s szépen berendezett vegyvizsgálò állomása van. Akárműlyen vegyvizsgálat adja elű magat, nem kell a szűmszűdűba mennűnk műszerekert, itt meg van minden, ami szűksűges. Nűzzűk vűgűg s ismerűjűk meg legalább nagyjűbűl a vegyvizsgálò állomás helyisűgeit. A belűpű, aki egy egyszűbűbűl állò felforgatott laboratoriumra gondol, kellemes csalódásban rűszesűl, Ragyogò tisztasűg mindenűt, minden szép s csűnos. A szemnek jű s tűszetűs bűrűszűzűldűre festett butorok igen űgyesen vannak elrendezűve. Lássuk kűlűn-kűlűn a helyisűgeket.

A legűtasabb teremben vannak elhelyezűve a finom műszerek: a nagy mikroszkop, a mérűlegek, melyek igen érzűkenyek s a portűl, sűt műg a lehelletűl is gondosan meg vannak űva. űveg burkolat alatt vannak használat kűzben is. A hozzávalű finom sűlyok, melyeket kűzzel meg sem szűbad fogni, csak csűpessűzűl, nehogy a rátapadű izzadstűg is nyomjon valamiscűkűt. Itt látjuk tovűbbá az *extrahálű* s *optikai* kűszűlűkeket, a cukor meghatározására szolgálò polariskűpot, a keműiai szűreket, a sűrűsűg (fűjsűly) mérűket. A fűűkűk tele vannak űveg s porcellán szűrekkel. Vannak 1500 K értűktű platinábűl kűszűlt mérű, tovűbbá elpűrűlogtatásra s izzításra szolgálò edűnyek. A szakkűnyvtűr, a nagy dolgozű s írű asztal szintűn ebben a teremben van.

A *műsűdűk* helyisűg a gűpszoba. Az itt levű tárgyak kűzűl legnagyobb az elpűrűlogtatò vegyi fűűke, honnan a műrges gűzűk felszűllnak a kűrtűbe, műlynek nyílásánál lobog a csalogatò lűng. A vízfűrdűk felszűrelve gűzcsapokkal s a hűzi vízvezetűk csapjaival. Itt vannak tovűbbá: a szárítò szűkreűnyek, a keverű, forgatò s rűgű kűszűlűkeek, a centrifuga, melyeket most műg kűzi erűvel hajtanak, de a jűvű hűnapban már villanyal lesznek berendezűve. Ezekben kűvűl a lűgszivattyű s műg több mellűk felszűrelűs van műg a gűpszobában.

A *harmadik* helyisűg a mosòkonyha. Van benne egy dolgozű

asztal, mellette egy űlűmmal bűleit tekűű s e felett a Fiet-scher fűle vízmelegítű, amely 1 perc alatt forrűva vűltűztatja a hűdeg vizet. Ilyen kellene azoknak a gazdasszonyoknak, akik a piacon elbeszűgetik az idűt s otthon elkesűnek a levesforralásal. A hűdeg víz egy vűkony csűvűn folyik keresztűl s a kis darab csű alatt sok gűz lűngűt gyűjtűnak meg egyszűre. Az igrű fejűlűdű nagy hűsűg a vizet azalatt műg a 3 tekervűnyes csűben elfolyik felette, felforrűlja. Ez az egűsz, nem valami űrdűngűs masina. Itt vannak műg a lecsűpegetűtű rűműk, melyeken a kimosott s destillált vízzel leűblitűt edűnyekrűl a vizet száradásűg lefolyatjűk, illetve lecsűpűgtetik.

A *negyűdik* helyisűg az anyagraktár. Az ittlevű szűkreűnyekben helyezik el a megvizgált anyagokat. Ezek tehat a vegyvizsgálat után nem lesznek eldűbűva, hanem bizonyos ideig megtakarítjűk, űgy, hogy ha bármű okbűl szűksűg lenne rűjuk, elű tudjűk venni.

Minden helyisűg villany s gűzvilágítűással s hűzi vízvezetűkkel van felszűrelve. A villany s gűz azonban nemcsak világításra, hanem kűsűrűletű cűlűkra is használnjűk. Az extrahálű gűpet elektromos kűlyha melegiti, egyebűt gűzlűng hevűt.

A kitűnűben felszűrelt vegyvizsgálò állomást az utolsű szegűg dr. Tunner Károly tanár rendezte be, aki a legelsű ilyen helyeken szerzett tapasztalatai sokasűgűbűl szűrűte le azokat, amelyekre egy ekkora város vegyvizsgálójának szűksűge van. S hogy műlyen szép s tűkűletes a berendezűs, azt legjobban bizonyítja az a kűrűlműny, hogy a napokban itt jűrt a miniszteriumbűl egy szakertű, aki ezt az állomást alaposan áttűnlműnyozta, mindent lemert s ennek a mintájára rendezű be a most felállítandű zsolnai, marosvásárhelyi s verseci vegyvizsgálò állomásokat.

Ezek után műg azt a kellemes hűrt adjuk az olvasű tudtűra, hogy Tunner tanár űr minden vasárnap dűlelűtt fél 11 órától 12-ig az érűdeklűdűkűnek nagyon szűvesen bemutatja a vegyvizsgálò állomást. Vűgűl pedig azt űhajűjuk, hogy városunknak ez az űdvűs s igazán sikerűlt intézműnye minűl jobban felvirűgozzűk a fogyasztò kűzűnsűg javára s a hamisítűk vesztűre.

Mr.

Kűvetűljűk a kűrcsműk s pűlinkaműrűsek bezárását szombath estű 6 órától hűtfű reggelig.

Egy álmatlan éjszaka.

Amerikai emlékeimmel úgy vagyok, mint ahogy az ember bankett után a zsebében maradt cukorkákkal és magyorkákkal szokott lenni. Úres óráimban jól esik ropogtatni őket. Mélyen tisztelt olvasóm, önböket is sziveskedem megkínálni belőle, szopogassák valam együtt, talán nem lesz kellemetlen, vagy legálább nem lesz olyan kellemetlen, mint amilyen kellemetlen három év előtt nekem volt.

Washingtonból, az Egyesült Államok fővárosából reggel 8 órakor indultam el s különféle viszontagságok után este 10 órakor érttem Pittsburghba, Ohio állam gyönyörű fővárosába. Amíg élek nem felejtetem el ezt a környezetet, amelyen keresztül odajutottam. Az Alleghany hegyekből csikorogva nyomult lefele óriási gőzmozdonyunk. Julius derekán hat óra után hirtelen ránk szakadt az éjszaka. Körülöttünk száz pokol égett. Rengeteg szénégető, mérszégető kemencék mint Lucifer alvilágjának boszorkányszínházai, ahol az emberi verjétek és keserű dobják a tűz martallékául, égtek, lobogtak, sziporkáztak az egész környék, megvilágítva az égboltozatos s elhalványította a csillagok pislá fényét.

Fojtán barátomnak írtam, hogy várjon az állomásom. Mikor kileptem a kényelmes Pullmann kocsiából, egy embererdő hullámzott, zsvajgot, lármázott, taszigálódott körülöttem. Úgy éreztem magamat, mint egy billiard golyó, amelyet hol az egyik, hol a másik oldalról löknek oldalba. Alig egy-két perc alatt azonban kiürült a perron s nem maradt más körülöttem, mint a vonatszemélyzet siető népe. Hiába néztem előre-hátra jobbra balra. Fojtán barátom lenge alakja sehhol nem volt látható. Csak a gyönyörű pályaudvar óriási ívei bámultak rám, a párányi tevelgyőre s mintha azt kiabálták volna rám:

— Uraságod — úgy látszik — idegen.

Idegen, rettenetesen idegen vagyok. Úgy érzem magamat, mint egy édesvízi hal, amelyet felvittek a Jeges tenger jégóriásai közé és most az a sorsa, hogy befagyjon a zajgó jégpáncélok közé. Nincs itt egy árva lélek, aki engem ismerne. Edes Istenem! Fehérvártól minden fertályesztendőben új kalapot kellett vennöm, mert leszakadt a kariujja a sok köszönéstől, itt a kis-kutyá sem ugat meg, annak is okosabb dolga van, minthogy egy házajától elszakadt magyarra vicsozgassa fogait.

Egy darabig hallgattam a szívem szomorú dobogását, igyekeztem hessegetni a szomorú gondolatokat, amelyek minden áron ott tul az Océánon egy barátságos város, barátságos népe közül kereste a vigasztalást — aztán elővettem a jobbik — vagy mondjuk: a könnyelműbb eszemet és azt mondtam, amit Cőre Gábor elvtárs szokott mondani, hogy . . . valahogyan majd csak megleszünk, mert hiszen még sohasem volt úgy, hogy valahogyan ne lett volna. Ellopatni nem engedtem magamat, de nemcsak magamat, hanem a pénzemet se. — Megtapogattam a zsebkezesemet, az öklömön kívül való egyedül fegyveremet, megsimogattam a nyakamban lógó kis szarvasbőr erszényt, amelyben még volt vagy másfél száz dollár (7—800 K)

aztán elkezdtem bámulni az állomás épületét. Csodálatos ellentét! A városok kis állomásain (pl. Fehérvár bizonyosan kicsinek számítana) alig van 2—3 ember, akik utbaigazítják az embert (jegyet szerint a kalauzok adnak, a csomagokat az expressz szállító társaság intézi el) — hanem a nagy városok állomásai valóságos csodák, amelyeknek az építésénél a milliókkal csak úgy dobálóznak. Olyan iverk emelkednek, mint a mi templomainké, a falakon úgy ragyog a márvány, mintha másrészt pénz se volna érdemes adni. Láttam a berlini, a drezdai a luzerni nagy pályaudvarokat, hogy a budapestieket ne is említsem, amelyeket Európa legszebb pályaudvarainak szoktak említeni, azonban ezek valamennyien olyanok voltak az amerikaiakhoz, mint a hátul zsebkendős elemista a nagytekintetű egyetemi hallgatók mellett.

Egyszerre azon vettem észre magamat, hogy lezárták a rúhatárat és én most legalább reggeli 4 óráig (akkor indult az első vonat) hozzá vagyok kötve a keztáskámhoz. Igen kellemes társaság lesz. Közönmű szépen. Mit csináljak? Enni nem lehetett már. A restaurációt is bezárták. Sebaj! Volt egy-két banán-kenyerem, azt valahogyan elszopogattam, nyeltem hozzá hosszakat s imigyen rendezőzőn a belsőségem ügyeit, elindultam tanulmányozni a környezetet. Először is magyart kerestem. Hiszen azt mondják, hogy legalább másfél millió magyar él itt könn ebben az embererdő országban. Magamfajta elkésett utas egész csomó lézengett a padokon. Egyik aludt, a másik szomorkodott, a harmadik evett. Istenem! ennyi ember között miért ne találhatnék olyat, aki Árpád apánk édesbus nyelvén mondja el a maga szomorú panaszát. Óvatossan odátültem a hátuk mögé és hallgatóztam. Ez spanyol. Nem ér semmit. Tovább ültem. Berregett a nyelvük, mint a bomlott óra. Kivettem, hogy olaszok. Volt ott francia, belga, orosz, angol, szláv, hogy az indusokra, szerencsenekre, arabokra, kínaiakra és japánokra szót se vesztsek — csak egyes-egyedül magyar nem volt abban a szomorú épületben. Akárhány volt, aki rögtön elhallgatott, amikor fejleje somfordáltam. Áhá! Ez a gazember bizonyosan a pénztárosa volt valamelyik kasszának s most elillanva hazulról, az idegenek előrádójában akarja fölállítani az összetörött lábú szerencsésjét. Ki tudja milyen gondolatok, szerencsétlenség vagy tün, talán a keztükre tapadó embervér tudata háborgatja ezeken a nyomorult földtipróknak az álmait? Hány lehet közöttük csak annyira is boldog mint én, aki csupán tanulmányozni jöttem ezt a bolondos embergomolyagot! (Függő gondolatok voltak ezek az én szerény fejemben. A miközben mindenáron valaki olyat kerestem, akivel legalább egy-két percre eloszlatnám azt a szörnyű egyedüllétet, amely jég-hideg testével ráféktelt az én lelkekre. Eszembe jutottak azok a nagyhangu frázisok, amikor magunkat a világ első nációnak nevezük, a mikor kiabáljuk: extra Hungarum non est vita . . . Gyere ide magyar, találsz-e csak egyetlenegy lelket ebben a sivatagban a ki nem idegenül tekint rád. Avagy kéredez meg tőjük, tudják-e, hogy hol van az a magyar nemzet, amely bokréta az Isten kalapján?

Késérű, fekete hangulatú voltam mint a tintába mártott toll.

Azonban nem törődött velem senki. Busulok-e, örülök-e, megszakad-e a szívem, vagy boldognak érzem magam? Ki tudta, ki érezte ezt a jószágcs Istenen kívül!

Valaki aztán fölvert a keserves hangulatomból. Egy öles szerencsen-jött, két öles seprő volt az egyik kezében a másikban egy nagy pléhedény abban nedves fűszapor, azt el kezdte hinteni a mozaik padlóra és söpörték. Menjünk De hova? Nagyszerű! Elmegyek sétálni. Es éjjel után nem tudom hány órakor elindultam sétálni egy világáros idegen soha nem látott utcáin. Jól megjegyeztem az állomás irányát fölkaptam a táskámat s mentem — nem torony iránt, mert hiszen a 10—20—30 emeletes házak bármelyike leutte volna a kását a mi templomunk tornyáról — hanem mentem a világosság után. Egyes reklám házak tündéri világosságban ragyogtak még akkor is. Ember azonban alig lézengett. Lumpoknak ordítózóknak nyoma se volt — láttam Amerikában mindenkinek dolgozni kell s a ki dolgozni akar annak aludni is kell. Mentem tovább. Egyszerre valaki közeledik felém. Szerényen, tiszteletudóan, a tekintetével szinte kiabálva, hogy valahogyan rosszra ne magyarazzam. Egy fiatal szerencsen hölgy volt. Szép tollas kalappal a szokásos fehér bluzzal. Valamit kérdezett angoul — azt hiszem, hogy merre kell menni, nem tudom hová? — No szpik anglis — vágtam ki az összes angol tudományomat és sajnálkozván szegény suvíkszott bőri damán a ki szintegy árva ebben a nagy városban mint csekély-ségem.

Megint elmúlt egy-két óra. Vissza mentem az állomásra és lestem az óramutatót, hogyan mászik előre. Lefeküdni nem mertem. Pedig a váróterem kemény fapadjai nagyon hivatogatóan kínálták magukat s guszttust kaphattam volna azoktól a derék idegenektől, akik a világ nem tudom hány nyelvén horkolták a boldogok álmát.

Igy közeledett lassankint a reggeli 4 óra. Minél közelebb mászott azonban hozzája az óramutató, annál kegyetlenebb lett az én kedvem. Az egész állomásom egy lélek se mozdul, a ki az én vonatomat indítaná. Le volt zárva minden ajtó, amely a vonat felé készült. Szent Isten mi lesz velem? Tegnapi eltá-vedtem, ma meg nem találom meg a vonatomat. Kétségbeesve jártam föl alá, de egy árva lélek sem mutatkozott. Az óra mutató lassan átvonult a négyesen, lett 1—2 negyed . . . senki. Már szépen leszámoltam magammal, hogy újabb vasuti kalandban lett részem.

Öt óra táján aztán kezdtek a kalauzok lassan totyogni. Dörzsölték az álmat a szemciből, én pedig eléjük vágtam és európai illedelemességgel mutogattam nekik a menetrendet, hogy 4 óra elműl és az én vonatom Jungstown felé még mindig nem akar mozdulni. Almosan, boszankodva magyaráltak valamit angoul, melyből persze én egy betűt sem értettem, legfeljebb azt, hogy: centraltaim (középidő) Mikor aztán két—három mord képű bácsi nem tudott felokositani s én lassan kezdtem észrevenni, hogy a 4 óra Pittsburghban 5 órakor van, megnyugodtam. Aztán kistűl, hogy Pittsburghban egy órával később kel a nap mint Newyorkban egy fokkal

távolabb lévén napnyugaton. Azonban azt már senki se magyarázta meg, hogy mikor ezt ók nagyon jól tudják, hát miért jélik: a newyorki időt és miért nem pittsburgit.

Végre indultunk. Egy hirtelenszőke és hirtelen pirosarcu borotválarcu ifju volt a vizavim. Olyan jámborul nézett rám, mint egy két-éves bárány. Megsejditetem, hogy idegen.

Aztán ilyenforma párbeszéd kezdődött közöttünk:

— Hova megy?
— Jungstownba.
— En is!
— Kihez?
— Egy papbarátomhoz.
— En is!
— Honnan jön?
— Csehországból.
— En a szomszéd Magyarországból.
— Mi a foglalkozása?
— Hitoktató.
— En is
— Aazonfelül?
— Lapot szerkesztek.
— En is,
— Mit csinál itt?
— Vakációra jöttem kéthónapra szétnézni.
— En is.

Szörnyen megötrültünk egymásnak s félórára sirig tartó barátságot kötöttünk.

Egy munkásforma utas is jött velünk, lévén Amerika a demokrácia hazája, ahol nincs I., II, III., IV. osztály, hanem a selyemruhás miss együtt utazik a zöldbányasi kanapán a kézzubonyos munkással.

Kinéztem belőle a magyart. Az volt. Megmagyarázta, hogy merre kell keresnem a barátomat a Wilson evnyü 668 alatt. Eppen egy órai keresés után ráakadtam. Tudniillik Amerika a szabadság hazája lévén, kiki olyan számtól választ a házának, amilyen jólesik. A 600 után pl. jön az 1028 és így tovább. Agyonfáradva, kimerülve, mint egy fehérvári konfertáblis ló a vízvezetékkel bekultrázott utcán, épen feltucatsoz jártam össze a Wilson evnyut, míg végre ráakadtam az én hős szeretett földim fahajlékára. Eppen Carnegie acélgyárának átellenében lakott. Alig tudtam lelket verni az én Fojtán barátomba. Valami jókedvű kompaniával reggelii barátokoztak s én a rózsauju hajnal társaságában az első álom édes szenderegése közben alkalmatlanokodtam neki. De mikor aztán lábraállott s fölismerte bennem hazánk nagy fiát, a globetrottert, volt nekem nemulass. Háromszor fohászzkodott neki az ölelésnek és csodálkozásnak. Mint egy medve, nem! mint két medve ölelt, ropogtatta a csontjait. Csak úgy cuppogott az ábrázatom — két felől akár mondanom se kellett volna s mindezt egy éjjeli szorakozás illatával. No de az is igaz, hogy olyan ösztintén kevés ember örült az érkezésemnek.

Hamarosan befogatott a giggyébe s végig kocskázata velem a várost — minden korcsmát megviziteltünk, (méltoztassék megérteni, hogy Amerikában a magyar korcsmárosok a legnagyobb urak, a kultura zászlóvivői, a templomok főpatronusai, akik nélküli és a kik ellen nemörtönik semmi.)

Mindenütt egy mutatott be, mint a püspöki megbízottat, ki most a magyarokat felülvizsgálom. Volt is tekintély szörnyű módon. Másnap felálltam a szöszékre s mondtam

olyan beszédet, hogy az összevert bűvált: publikum csak úgy zokogott a meghatottságtól, Rögön feljárnak a plebánosi állást.

Gyengéden elhárítottam magamtól a megüdvözítést s kijelenttem, hogy szerényen megelégszem a fehérvári is.

A predikációért felajánlott 15 dollárt (75 kor.) azonban előkelően zsbrevágtam. Amerikában ez így szokás.

Bilkei Ferenc.

Francia barát.

Minden félreértés elkerülése végett kijelentem, hogy nem Franciaországban történt, amit elmondok. sem Franciaországból kiűzött szerzetesről lesz szó, hanem magyarról, akinek legfeljebb csak az ősei lehettek tótok, vagy csehek. No de hát ez nem fontos, a fő az, hogy a francia barát fráterről szól a rege, aki úgy jutott ezen megtisztelő elnevezéshez, hogy jókedvében egyszer francia származásúnak mondta magát. El is hittem volna én, sőt talán mások is, hogy Párisban, vagy legalábbis valamelyik vérbeli francia falucskában mosolygott legelőször pirosas arcoskájára a szép nap sugar, csak kissé totocsán ne beszélte volna. Különböznék még ez sem fontos, a fő az, hogy még ma is él, és jókedvében van, meg hogy leleményes ésszel áldotta meg a Teremtőt.

— Testvér, szólítja meg egyik szép reggel a gvardián a mi kedves franciánkat, holnap fogja megkezdeni az őszi kollektiót.

Igen, volt az alázatos, de egyáltalán örömteljes válasz.

Mert hát méltóztatik tudni a mi franciánk készséges örömmel szokta fogadni az ilyen parancsokat. Most ismét sorra lehet látogatni a sok jó ismerősöket, plebános urakat, akik oly szívesen fogadják őt.

Legalább egy hétig nálam marad ugyebár testvér? marasztalja mindjárt az első plebános, akéhez betér.

Nem tehetem kedves plebános uram, reggel tovább kell mennem mert különben a jövő karácsonyra sem érek haza.

Mit? Holnap reggel? Három nappal előbb ki nem mozdul a faluból, s ezzel végeztünk.

Sohasem erőltesse a dolgot kedves plebános uram — nyugtattja meg a francia — nem is szándékoztam előbb tovább állni; csak azt akartam megtudni, hogy nem lesz-e hosszú idő a három nap.

Persze, hogy nem volt hosszú. Nem három nap, hanem három hét alatt sem fogyott volna ki a humorból, a jó, középszerű, meg rossz viccek gyártásából, vagy legalább is meséléséből. Hogy tehát a plebános ur nem unatkozott három napig, azt mondani sem kell.

A plebániáról a grófi birtokra ment ki, mert a bérések, cselédek is jó adakozói voltak a barátoknak. Azoknál szokták elvégezni a husvéti szent gyónást, meg templomba is csak odamennek, ha esetleg bevetődnek a városba, így tehát ünnedőnek tartották, hogy ők is hozzájáruljanak az életfen-

tartásukhoz. A kasznár is jó ismerős, hát azt is meg kell látogatni.

Szívesen fogadta a kasznár, annál is inkább, mert már egy éve volt náluk.

Csak hogy megint eljött tisztelendő barátom! Épen tegnap beszélgettem a feleségemmel magáról, azt hittük, hogy elhelyezték máshová, ugy-e Irenkém?

Igen, erősíti a kasznárné, tényleg azt hittük, hogy már nincsen itt. A multkor voltam a templomokban s ott sem láttam.

Dehogy helyeztek tekintetes asszonyom, nem is szeretném. Nagyon jól érzem magam ezen a vidéken. Ilyen kedves, vendégszerető népet nem igen talál az ember. Most is alig tudtam megszábadulni a szomszéd plebános urtól. Mindenképpen azt akarta, hogy egy hétig maradjak nála. Nagy nehezen aztán három napban egyeztem ki vele.

— Tőlünk sem megy el egy hétnél előbb, vág közbe a kasznárné.

De még másfél mulva is alig, kontráz rá az ura.

Nem lehet kedves kasznár uram.

— Nem. Hanem hát három napban magukkal is kiegyezek, de többel egy perccel sem, mert egy-kettőre karácsony lesz s akkor már rég otthon kell lennem, mondja megnyerő modorral a francia.

— No jól van, ha egyszer nem maradhat tovább, nyugszik bele a kasznár. Hanem mondja csak kedves tisztelendőm, hogyan jutott be hozzánk épségben, még csak megsem ugatták a kutyáim.

— Hát hiszen eddig is épségben jutottam ide, kutyának még nyomát sem láttam az udvarukon, válaszol, mialatt csaknem kérdőjellel lesz.

Azért kértem, világosítja fel a kasznár, mert valami négy napja kaptam ajándékba két hatalmas komondort s azóta szép keveseknek sikerült bejutni ép ruhával, ha nincs valaki az udvaron. Szerencséjére valahol hátál lehettek a baromfiudvarban, mert különben most varhatná a feleségem a csuháját.

Szeretném azt a kutyát látni, amelyik az én csuhámat elszakítja, büszkélkedik helykén a francia.

Csak lassabban tisztelendő barátom! csillapítja a kasznár. Fogadjunk egy birkában, hogy nem tud bejönni hozzánk ép csuhával, ha elől vannak a kutyák és nem szólunk nekik.

Fogadjunk? Hát jól van fogadjunk. De egy birkában nem fogadok, hanem egy borjuban, hogy bejövök nemcsak ép csuhával, hanem még fel is akasztom a kutyáit.

— Talán alább is adná, gunyolódik a kasznár.

— Azt már nem.

— De nincsen ám barátom arra való borjum.

— Nincsen? Hát hizott dísznőja van-e?

— Az van. Hát még mi nem kellene?

Semmi más. Fogadjunk egy hizott dísznőban — siet rá válaszolni a francia.

— Nem bánom, vigye az ördög, — egyezik bele a kasznár egy kis gondolkodás után — de ha maga veszít, mit fizet?

— Én? Semmit. Kolduló barát

— Na jól van, így sem bánom,

nem fizet semmit — egyezik bele.

— Mielőtt visszatérek a zárdába, el fogok ismét jönni, s akkor dőljön el a fogadás, vagyis akkor fogom megnyerni, határozza meg az időpontot a mi barátunk.

— Jó lesz csak nem előre inni a dísznő bőrére intik kórusban a kasznár meg a kasznárné.

A kasznárnéknál is vigan telt el a három nap s aztán tovább ment kéregetni. Három hét alatt bejárta az egész vidéket. Annyi mindenfélét összeszedett, különösen gabonát meg ujbort, hogy elég volt annak az egy gebének a kocsit huzni. Pedig már két kocsi kollektiót hazaküldött a zárdába. Most a harmadik kocsit is hazaküldte azzal az üzenettel, hogy holnap ő is meg fog érkezni.

Elmegy a kasznárnékhöz. Utközben megpihen egyik csárdánál s vész magának hat zsemlyét meg egy üveg pálinkát.

— Mit fizetek, kérdi a korcsmáros.

— Semmit sem tisztelendő uram, a ferencseknek ingyen adunk mi mindent.

— A jó Isten fizesse meg és minden jót!

Tovább folytatja utját a kasznárnékhöz. Fél este volt már, midőn elérte a puszta. A pusztaszélen letelepszik a gyepré, s előveszi a zsemlyéket meg a pálinkát. Mind-egyiket kettévágja. A pálinkában jól megázta, felkerekedik és a kasznárnékig meg sem áll.

Odáérkezve megáll a kerítésen kívül s bedob egy zsemlyét. A kutyák marakodva kapnak érte. Bedob egy másodikat, egy harmadikat s aztán kettesével mind bedobálja. Mikor aztán ezzel végzett, bement az udvarra, leveszi derekáról a kordát s a két teljesen elkábult, tehetetlenül fetregő kutyának a nyakára köti s felhuzza őket a kerítésre, egyik a kerítésen kívül, a másik pedig belül lógott, így azonban, hogy meg ne fulladjanak.

Még jól át sem lépje a küszöböt, máris egy hatalmas „jó estét”-tel jelenti, hogy megérkezett.

Itt vagyok kedves kasznár uram, a ruhám is épségben van, a kutyák is lógnak.

Az lehetetlen, mondja kétkező arccal a kasznár.

Lehetetlen, nem lehetetlen, ide egy gyertyát s menjünk nézzük meg, felel feljes önértettel a francia.

Erre már a kasznár, meg a kasznárné sem veszik egészen tréfára a dolgot. Kimennek, hát mindkettőjüknek szemé-szája távra marad, amint meglátják a kutyát a kerítésen lógni.

— Hol van a másik? kérdi szörnnyüköde a kasznárné.

Sohsem aggódjék, tekintetes asszonyom, nem szaladt világga; az is meg van. Ott lóg a kerítés második oldalán.

Hallja barátom, szól kissé börtököde a kasznár, maga derék ember. Ezt még álmodni sem mertem volna. Maga egy Toldi Miklós kisebb kiadásban. Hogyan tudta őket felakasztani, hogy nemcsak nem bántották, hanem még az ugatásukat sem hallottuk meg.

— Nem is ugatnak addig, míg ki nem józanodnak.

Hát mit csinált velük? kérdi elképedve.

Semmit sem kérem, csak egy kis pálinkás zsemlyét hoztam nekik vasórára. Készen van a hizó?

Megadom, a becsület kívánja. De hát maga nem Toldi, hanem nagy kópé. Mikor megy haza?

Holnap már otthon kell lennem. Ha mennie kell, nem tartóztatom, majd egy kocsi felnesszük holnap a hizót s azzal hazaviheti.

Köszönöm a szívességét kedves kasznár ur. Ne haragudjék ám! Különböznék minék fogadott.

Dehogy haragszom. Hanem magat meg halálom után is megemlegetem, mert így még sohsem jártam.

De még kutyái sem, incselkedik a francia... Másnap beállit a franciánk a szép hizóval a zárdába. Hogy szívesen fogadta a quardián, a hizó láttára, mondani sem kell.

A kasznár út küldi ajándékba, siet felvilágosítást adni a hizó eredetéről, még mielőtt kérdezősködhettek volna felőle.

Baranyay Lajos.

Felhivás.

A Székesfehérvári Kölcsonös Segélyző Egylet

az 1913-ik év kezdetével hat évre terjedő új évtársulathoz alakit. Midőn arról a tisztelt közönséget értesíteni és ezen új — az egylet fennállása óta a 46-ik — évtársulatba való beiratkozásra felhívni szerencsénk van, egyuttal tisztelttel tudatjuk a következőket:

egy betét után hetenként

1 KORONA

fizetendő.

A hetibefizetések 1913. év január hó 2-án veszik kezdetüket. — Az új évtársulatnak tagjai lehetnek:

a magyar szent korona országai területén lakó önálló, vagyonukkal szabadon rendelkező egyének és testületileg törvényes képviselőjük bejelentése mellett kiskorúak is.

Az alakuló évtársulatba belépni kívánók f. 1912. évi december hó 1-1-től kezdve a vasár- és ünnepnapokat kivéve, naponként 9-től 12 óráig betétek jegyzése végett az egyleti helyiségben (Nagy Sándor utca 8/a.) személyesen jelentkeznek.

Székesfehérvárott, 1912. évi november hó 25-én.

Pohlencz Alajos, könyvvizsgáló és titkár.

Havranek József, elnök.

FOLYTONÉGŐ KÁLYHÁK

30 év óta kipróbált
és teljesen bevált
rendszer, valamint

ASZTALTŰZHELYEK

saját szabadalom szerint.

Kezesség minden darab jóságért.

KRÉN I.

Kályha és tűzhelygyár
Székesfehérvár.

LACHMANN REZSŐ ALBA drogeriája

Székesfehérvár Nádor-u. 2.

Ajánlja saját kozmetikai készímenyeit, ilyenek:

ALBA CREME, bőrfehertő és puhító
creme, ára 50 és 1 K 50 fillér.

ALBA szappan, kellemes illatú, finom
toilette szappan, ára 50 fillér.

ALBA PUDER, igen finoman illato-
sitott, jól fedő ártalmatlan hölgypor.

ALBA KÉZFINOMÍTÓ fehéríti, simává teszi a kezet.
ALBA BORAX, szájvíz, fogpaszta, hajszesz,

HAIR-RESTORER

stb. mind biztos hatású szer.

Ezenkívül összes gyógyáru, gumiáru, kötszer,
pipere és illatszerek, toilette cikkek, fényképező
gépek az összes kellékekkel raktáron.

Parfum, manicure, toilette kasszák szép kivitelben

Telefon 321.

„NIGRIN“ legjobb cipőkrém a világon!

A bőrnek pompás fényt ad, a bőrt puhává és tartóssá teszi.

20 fillér egy óriási doboz! $\frac{1}{2}$ kgr 75, $\frac{1}{4}$ kgr 140, $\frac{1}{2}$ kgr 270 fillér.

Fernolendt világhírű fénymáz (subick) 4, 6, 10 és 20 filléres dobozokban.

Cipőkrém különlegességek minden színben!
a kontinens leghírnevesebb gyáraiból.

JÉGPOR biztos szer lábizzadás ellen! Kisdoboz 60 f. nagydoboz 1 kor.
— Ismételtárusítóknak minden cikkből megfelelő árengedmény!

Puha- és keményfa padlóhoz lakk, viasz, linoleum, különböző színekben.

Fa- és vasbutorokhoz való festék minden színben, Arany-, ezüst- és bronzlakkok képekerek
restaurálásához. Szalmakalap-festékek. Bőriakkok. Vazelin. Orosz bőrkenőcs. Bőrapretúra,
nyeregzsappan, kályha és fém tisztítószer. Szarvasbőr festék. Lábbeli tisztítószer. Cipőtűző
különlegességek. Cipő és csizmasámiák. Mindenféle cipődíszítések. Kocsimosó és butortörő
szarvasbőrök 1 K-től felfelé. Kocsimosó szivacsok! Arctörő bőrcikkek.

„PALMA“ gummisarkokban a járás elegáns, biztos és kellemes igen olcsó árak mellett kapható.

Matracok, diványok és ülésekbe való lószőr, áfriki és tengerifü eredeti gyári áron.

LEGJOBB DENATURÁLT SPIRITUSZ!

Nagy lópokróc raktár. — Vizmentes ponyvák és gabonaszák. — Trieszti szivacsbehozatal.

Langraf Gábor és Fia gépszij- és bőrkereskedésében.

Cipőfelsőrész, Kaptafagyár és árutelepel, Jókai-utca 8. és 10. szám.

TELEFON 100.

SZÉKESFEHÉRVÁR SPECIÁLIS ÜZLETE.

Üzletalapítás 1857-ben.

MARSCHALL NÁNDOR | TELEFON
FŐHERCEGI KAMARAI SZÁLLÍTÓ. | ÜZLET 1882. — TELEP 182.

Marschall Nándor

hentes és kolbászárugyár. — Kossuth-utca.

Legjobb hentesárúk és kolbászok.

Kizárólag készíti kolbászárúit
liszt és festék nélkül
Szállit bel- és külföldre.

NAPIREND:

Hétfőn este: Friss május, véres.
Kedden: Friss füstölt husok.
Szerdán: Friss kolbászok, sertéshu-
sok fiatal sertésekből.
Csütörtökön: Friss füstölthusok fel-
vágottak.
Pénteken: Kolbászok, csemege sza-
lonnák.
Szombat: Sertéshusok, citromos és
foghagymás kolbászok.
Vasárnap és naponta: Zsir, zsirsza-
lonna, háj, felvágottak. Friss
virsliek, debreceni kalbász, cse-
megezalonnák — mindennemű
hentesárúk kizárólag legfinomabb
minőségben.

Délutánonként
meleg füstölthusok

M i n d e n n e m ű

egyházi nyomtatványokat

KÖNYVEKET,

NÉVJEGYEKET

S BÁRMIFÉLE NYOMDAI MUNKÁT
PONTOSAN, IZLÉZESEN, JUTÁ-
NYOS ÁRBAN KÉSZIT.

KATHOLIKUS LAPOK ELŐFIZE-
SÉT (FŐVÁROSIKÉT IS) KÉSZ-
SÉGESEN KÖZVETITTI

AZ EGYHÁZMEGYEI KÖNYVNYOMDA
Székesfehérvár Szent István-tér 1. szám.